

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2017. június 29-ei ülésére

**Tárgy: Tótkomlós Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
második felülvizsgálata**

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel Tótkomlós Város Önkormányzata 121/2013. (VI. 26.) kt. határozatával rögzítette a Helyi Esélyegyenlőségi Programjában az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat.

Az Ebktv. 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése szerint:

„(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

A Helyi Esélyegyenlőségi Program első felülvizsgálatát Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 114/2015. (VI. 25.) kt. határozatával jóváhagyta.

2017 júniusában esedékessé vált a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata, mivel a korábbi felülvizsgálat óta eltelt a jogszabály által előírt 2 év. A felülvizsgálat időszerűségére és szükségességére a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság is felhívta az Önkormányzat figyelmét.

Fentieknek megfelelően az Igazgatási Osztály megkezdte a Helyi Esélyegyenlőségi Program második felülvizsgálatával kapcsolatos teendőket, információgyűjtést és kidolgozta az előterjesztéshez mellékelt dokumentumot.

A helyi intézkedési terv felülvizsgálatának menete az alábbi volt:

- 2017. május: Intézmények, alapítványok, civil szervezetek megkeresése, helyi adatgyűjtés az elmúlt időszakra vonatkozóan.
- 2017. június 15.: HEP Fórum – az aktuális problémák megbeszélése.
- 2017. június 19.: Tematikus csoport vezetőivel kiértékelés, adatok rendszerezése, a településre vonatkozó változások meghatározása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program második felülvizsgálata megküldésre került a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Megyei Kirendeltségének előzetes véleményezésre. A hatóság munkatársa a felülvizsgálati dokumentumot elfogadásra javasolja a Képviselő-testületnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg döntését!

A. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta és a felülvizsgálat eredményeként átdolgozott, a Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Program részét képező Intézkedési Tervet *jóváhagyja*.

Felelős: dr. Garay Rita polgármester

Határidő: azonnal

B. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta és a felülvizsgálat eredményeként átdolgozott, a Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Program részét képező Intézkedési Tervet *nem hagyja jóvá*.

Kéri a Tótkomlós Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát és az Intézkedési Tervet átdolgozni az alábbi szempontok alapján:

.....
.....

Felelős: dr. Garay Rita polgármester, Bedőné Skoda Ilona igazgatási ügyintéző

Határidő: azonnal

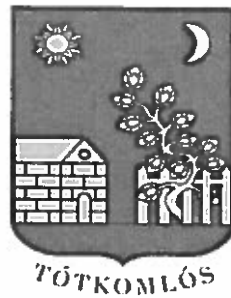
Tótkomlós, 2017. június 21.

dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést ellenőrizte:
Az előterjesztést készítette:

Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző
Bedőné Skoda Ilona igazgatási ügyintéző

Tótkomlós Város Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2. felülvizsgálata

2017.

Tartalom

Bevezetés	3
Célok	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program(HEP).....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A település bemutatása	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	25
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	26
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	27
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	28
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	29
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	29
Összegzés	66
A megvalósítás folyamata.....	67
Monitoring és visszacsatolás	69
Nyilvánosság.....	69
Érvényesülés, módosítás	70
4. Elfogadás módja és dátuma.....	71

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel Tótkomlós Város Önkormányzata 121/2013. (VI. 26.) kt. határozatával rögzítette a Helyi Esélyegyenlőségi Programjában az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése szerint, „A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”

Az önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalta továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen dokumentum a jogszabályi előírásoknak megfelelően az Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elvégzését írja le, szerkezetét tekintve illeszkedik Tótkomlós Város Önkormányzata 2013. június 25. napján elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjához.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tótkomlós Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és
- a lakhatás

területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A HEP Intézkedési Tervének célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP helyzetelemző részének célja

A felülvizsgálat során arra törekedtünk, hogy azon célcsoportok esetében, melyeknél említést érdemlő változás történt a HEP 2013. június 25-ei elfogadása óta, arra kitérjünk.

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését és felülvizsgálatát az Ebktv. előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI. 5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

A helyi esélyegyenlőségi programok felülvizsgálatának szükségessége

Az Ebktv. 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. Utóbbi bekezdés az alábbiakat határozza meg:

„(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

HEP és felülvizsgálata

A település bemutatása

Tótkomlós Magyarország Dél-alföldi területén, Békés-megyében - Orosházától 15 km-re délre - található település.

Tótkomlós város közigazgatási területe 12539,7 ha, melyből 460,4 ha belterület, 11941,1 ha külterület és 138,1 ha zártkert.

A település közúton és vasúton egyaránt megközelíthető.

A belső úthálózat kiépítettsége még nem teljes körű. 2004. évben a 109 utcából a kiépített pormentes utak száma 66 db volt – összesen mintegy 31,6 km. Később 3 utcában betonút és további 8 utcában útalap készült, mely 60 % fölé emelte a kiépítettséget. További bővítésnek köszönhetően 2010. év végére még 5 utca megközelítőleg 1600 m-el növelte meg a szilárd burkolatú utjaink hosszát. A felülvizsgálattal érintett időszakban 2016-ban, további 4 utcára 1500 m aszfalt burkolat került.

Tótkomlóson a több mint 3100 belterületi ingatlanból a lakott ingatlanok száma 2700, melyből ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 93 %. A KEOP-1.2.0(2F)09-2010-0087 csatornahálózat és szennyvíztisztítási projekt 2014. március – 2015. október közötti időszakban történő műszaki beruházásnak köszönhetően, 2291 db ingatlan szennyvízhálózat rákötése történt meg. A csatornahálózat kialakítása során az ingatlanok előtti terület és az utcák, utak helyreállítása jelentős arányban megtörtént, de több garanciális javítás még nem fejeződött be. A kivitelező Duna Aszfalt Kft. javítási munkálatait a Tótkomlósi Polgármesteri Hivatal Igazgatási osztálya ellenőrzi.

A lakosság túlnyomó részben ma is mezőgazdasággal foglalkozik, ez a helyiek elsőszerű megélhetési forrása. A vállalkozások, egyéni gazdálkodók száma több mint 650. A kapcsolódó vállalkozások (keveréktakarmány gyártás, malomipar, tojástermelés) is jelentős foglalkoztatók a településen. A lakosok foglalkoznak még állattenyésztéssel, különösen a baromfitenyésztéssel és a sertéstartással.

A 90-es években a kis- és középvállalkozások száma emelkedett, s néhány könnyűipari vállalkozás is működik a településen.

A városban a külföldi érdekltségű vállalkozások is jelentős munkalehetőséget biztosítanak a lakosság számára.

A MAS 2003. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. két gyárépületben, összesen 4000 m² területen foglalkoztat helyi, illetve környékbeli munkavállalókat. A foglalkoztatottak száma 100 fő.

RIMAX Ipari és Kereskedelmi Kft. fő tevékenysége mezőgazdasági, erdészeti gépek és kellékek gyártása, dolgozói létszáma meghaladja a 300 főt.

A település részletes leírását az alapidokumentum tartalmazza.

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, míg napjainkban már csak 5.999 fő (2017. január 1.) a város lakosságának száma.

A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945-46-ban, valamint 1980-1990. évek között következett be. A lakosság csökkenése lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása. 2011-től 2017. január 1-ig mintegy 322 fővel csökkent a lakosságszám. A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, ilyen a születések és halálozások aránya, valamint a fiatalabb korosztály elvándorlása a városból mely az utóbbi évek jellemző tendenciájává vált.

Tótkomlós lakónépesség száma 2011-től az alábbiak szerint alakult:

Év	Lakosság létszáma	Halálozások	Születések
2011	6321	112	44
2012	6257	94	50
2013	6195	90	40
2014	6133	94	39
2015	6113	106	44
2016	6058	108	63
2017. január 1.	5999	33	18

Az adatokból megállapítható, hogy a születések száma magasabb volt 2015-16-ban, mint az azt megelőző években. A halálozások száma sajnálatos módon szintén meghaladta a korábbi évek halálozási számait, azonban ez átlagos mértéknek mondható. Ezáltal az idősök aránya folyamatosan növekszik, ami a város elöregedését vonja maga után.

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2011 – 2017. évekre vonatkozóan:

Év (I.1)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év felettiak (fő)	61 év felettiak aránya a teljes népességhez (%)
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26
2017	5.999	1.034	17	3.427	57	1.538	26

A táblázatból jól kivehető, hogy az elmúlt évben a lakosok száma valamennyi korcsoportban csökkent.

Az adatokból megállapítható, hogy településünk lélekszáma évről évre csökken. Egyrészt azért, mert a halálozások száma lényegesen meghaladja a születések számát, másrészt azért, mert a településről egyre

többen költöznek el. A csökkenéssel egyidejűleg lassan folytatódik a 18 éven aluliak arányának csökkenése is.

Állandó lakosság korcsoportos és nemenkénti bontása a felülvizsgálattal érintett időszakban

Év	0-14 éves		0-18 éves		19-60 éves		61-100 éves	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2015	395	381	537	527	1827	1714	600	908
2016	396	365	542	503	1935	1822	618	922
2017. január 1.	399	362	541	493	1748	1679	623	915

Tótkomlós város életében a HEP elfogadásától a felülvizsgálattal érintett időszakban a TOP-2.2.1-11/1-2012-0001 – „SÜRGÖSSÉGI ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE – MENTÉS” projekt keretében Magyarország 18 megyéjében 22 új mentőállomást épített és további 60-at dinamizált. Az Országos Mentőszolgálat által 2012 végén elindított nagyszabású program célja az esélyegyenlőség legszélesebb körű megteremtése az ország teljes területén. A közel 11 milliárd Ft összértékű fejlesztés a mentőállomás-hálózat jelentős bővítését, korszerűsítését, 200 darab új mentőjármű és több ezer műszer, egészségügyi- és oktató eszköz beszerzésével az ellátás technikai színvonalának emelését eredményezte. Tótkomlóson a bruttó 91 millió forint értékű beruházás keretében új mentőállomást és két új mentőautót adtak át. A megépített 300 négyzetméter alapterületű állomáson az épületben található nappali tartózkodó helyiség, éjszakai pihenő, gépkocsimosó- és fertőtlenítő is kialakításra került.

A 2015. november 17-én átadásra került új tótkomlósi állomással a térségben számottevően nőtt a sürgősségi ellátás biztonsága, hiszen a korábbi években a kiérkezési idő a riasztások több mint felénél meghaladta a 15 percet. Az állomás nemcsak a helyi, hanem a környező települések lakosainak is lehetőséget biztosít arra, hogy a mentőszolgálat dolgozói töredék idő alatt érjenek a mentés helyszínére, és ezzel a legfontosabbat, az emberi életet még hatékonyabban és nagyobb eséllyel menthetik meg.

Tótkomlós Város Önkormányzata a "A tótkomlósi bölcsőde fejlesztése és férőhelybővítése" című DAOP-4.1.3/B-11-2012-0007 jelű pályázatát megvalósította. A HEP felülvizsgálattal érintett időszakában a bölcsődei férőhelyek száma 40 főre növekedett. Az új bölcsőde épület szebb, a kornak megfelelő esztétikus környezetet biztosít az ellátott gyermekek részére. A projekt továbbá hozzájárul a színvonalasabb gondozó-nevelő munka feltételeinek biztosításához és a kisgyermekes anyák munkaerő-piaci reintegrációjához.

A KEOP-1.2.0(2F)09-2010-0087 csatornahálózat és szennyvíztisztítási projekt megvalósulásával Tótkomlós szennyvíz bekötése 2291 lakásban valósult meg. A lakossági rácsatlakozás tervezett költsége 267.000,- Ft volt, a tényleges lakossági hozzájárulás összege lakásonként 58.000,- Ft-ba került. A különbözet összegét többlettámogatást nyújtó pályázatok útján sikerült csökkenteni.

Tótkomlós városban 2015-ben az ivóvíz rekonstrukció befejeződött.

Értékeink, küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során arra törekedtünk, hogy a településünkön élő

- mélyszegénységben élők,
- romák
- nők
- gyerekek
- idősek

- fogyatékkal élők

esélyegyenlőségének megvalósulását előmozdítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit biztosítsuk. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. cikkében foglaltakra tekintettel azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzatot élete fogantatásától védelem illeti meg”.

A HEP összeállításakor azonosulunk Magyarország Alaptörvényének XV. cikkében megfogalmazott értékekkel is, miszerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A HEP felülvizsgálatának összeállításakor már az előkészítés fázisától kezdve arra törekszünk, hogy a tervünk valós igények felmérésén alapuljon, és maga a program, valamint a program kialakítása során kikristályosodó intézkedési terv reális szükségletek kielégítésére irányuljon. Ennek érdekében a lehető legszélesebb körű szakmai partnerség kialakítására törekszünk az esélyegyenlőségi célcsoportokkal foglalkozó állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetekkel úgy a program kidolgozása, mint annak megvalósítása során.

Fontosnak tarjuk hogy Tótkomlós Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja – a hatékony megvalósíthatóság érdekében – társadalmi elfogadottságot is élvezzen. Ennek érdekében törekszünk az egyenlő hozzáférés biztosítására, valamint arra, hogy a program széles körű nyilvánosságot kapjon.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A korábban bemutatott jogszabályi háttéren túl a program elkészítésekor figyelembe vettük a vonatkozó uniós előírásokat, így Tótkomlós városának Helyi Esélyegyenlőségi Programja összhangban áll az EU 2020 stratégiával, mely az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv.

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.

A Nemzeti Reform Program – mint az Európa 2020 stratégia magyarországi reformprogramja – az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett. Jelen dokumentumunk célkitűzései és a helyzetelemzés nyomán megfogalmazódó intézkedései tervei szellemiségükben igazodnak a Nemzeti Reform Programban foglaltakhoz, mint ahogy igazodnak a „Legyen Jobb a Gyermeknek!” Nemzeti Stratégiához is.

A „Legyen Jobb a Gyermekeknek” Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azokat a gyerekeket kell elsődlegesen előnyben részesíteni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkóztatás-politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését mozdítsa elő, szem előtt tartva a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiát, így a gazdaságfejlesztési és foglalkoztatáspolitikai, a vidékfejlesztési, az egészségügyi, szociálpolitikai és közigazgatási elképzeléseket is.

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik.

A HEP 2013-as felülvizsgálata óta számos jogszabály változott, illetve változni fog a közeljövőben. A jogszabályi háttér bemutatásának második része ezen jogszabályi változások bemutatására hivatott.

Az Szt., valamint a Gyvt. szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő módosításairól:

Házi segítségnyújtás átalakítása:

- „Szt. 63. § (2) A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

(3) Szociális segítség keretében biztosítani kell

a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,

b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,

c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,

d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

(4) Személyi gondozás keretében biztosítani kell

a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,

b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,

c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

(5) Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt, valamint a napi gondozási szükséglet mértékét. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

(6) A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről, ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult.

(7) Amennyiben a házi segítségnyújtás során

a) szociális segítség biztosítása esetén személyi gondozási feladatok ellátása válik szükségessé, a gondozási szükséglet vizsgálatát ismételten el kell végezni,

b) szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást."

- „Szt. 92/L. § (1) A működést engedélyező szerv szociális igazgatási bírságot (a továbbiakban: bírság) szabhat ki

1) az intézményvezetővel, ennek hiányában a gondozási szükséglet vizsgálatát tényleges végző személlyel szemben, ha házi segítségnyújtás esetén nem a valóságnak megfelelően állapította meg, hogy az ellátott számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy nem a valóságnak megfelelően állapította meg a napi gondozási szükséglet mértékét."

- „Szt. 136. § (6) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel megállapított 92/L. § (1) bekezdés 1) pontját 2016. január 1-jétől abban az esetben is alkalmazni kell, ha a gondozási szükséglet vizsgálata 2016. január 1-jét megelőzően történt."

- „Szt. 136. § (7) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény hatálybalépésekor házi segítségnyújtásban részesülő személyek gondozási szükségletét a 2016. évi állami támogatás igényléséig, de legkésőbb 2015. december 31-éig – az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel kihirdetett, 2016. január 1-jén hatályba lépő szabályok alapján – felül kell vizsgálni."

- „Szt. 136. § (4) A 2015. augusztus 1-jén házi segítségnyújtásban részesülők esetén a gondozási szükséglet vizsgálata során – a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján – megállapított pontszámot és gondozási óraszámot a fenntartó 2015. szeptember 30-áig rögzíti a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából vezetett nyilvántartásban."

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálása, család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok kialakítása:

- „Szt. 86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,”

- „Szt. 64. § (4) A családsegítés keretében biztosítani kell

d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

g) a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését,”

h) a járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatót.

i) a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító esetmenedzseri feladatokat.

- „Szt. 64. § (6) Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.”

Új gyermekjóléti feladatoként jelenik meg 2018. január 1-jei hatálybalépéssel az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

-,Gyvt. 94. § (2a) Polgármesteri hivatal működő települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki.

(4) A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.”

„Család- és gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) – keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot

a) önálló intézményként,

- b) a 96. § (4) és (5) bekezdése szerinti egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, vagy
- c) jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával működteti.”

„Család- és gyermekjóléti központ

40/A. § (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) – ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

ag) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

(3) Gyermekjóléti szolgálatot állami fenntartó, egyházi fenntartó és nem állami fenntartó is működtethet.

A gyermekjóléti központ feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.”

- „Szt. 136. § (8) Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető.

(9) A települési önkormányzat 2015. október 31-éig felülvizsgálja a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést. A települési önkormányzat 2015. november 30-áig dönt a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának a 2016. január 1-jétől hatályos rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról. A fenntartó a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatoknak a (8) bekezdésben foglaltak biztosításához szükséges módosítását 2015. november 30-áig kérelmezi. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha a kérelmezett adatmódosítás jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.”

-,Gyvt. 174. § (4) Gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés 2016. január 1-jétől kizárólag egy szolgáltató keretében működtethető. A gyermekjóléti központ feladatainak ellátására 2016. január 1-jétől a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(5) A települési önkormányzat 2015. október 31-éig felülvizsgálja a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést. A települési önkormányzat 2015. november 30-áig dönt a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának a 2016. január 1-jétől hatályos rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról. A fenntartó a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatoknak a (4) bekezdésben foglaltak biztosításához szükséges módosítását 2015. november 30-áig kérelmezi. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha a kérelmezett adatmódosítás jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.

(6) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvénnyel megállapított 40/A. §-t a 2016. január 1-jén folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. A nem járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat a járásszékhely településen működő gyermekjóléti központnak átadja

a) 2016. január 10-éig a nála folyamatban lévő 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ügyek iratanyagát, és
b) 2016. január 31-éig a nála lezárt 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ügyek iratanyagát.”

- „Szt. 58/A. § (2) A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultság további feltétele

d) támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, új feladatmutatónak

a szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadása (a továbbiakban: befogadás), az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális szolgáltatók és szociális intézmények, valamint a 131/A. §-ban foglalt szociális szolgáltatások kivételével.

(2g) Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a (2c) bekezdés nem alkalmazható, a befogadásra a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által meghatározott és közleményben közzétett kapacitások, vagy a (2f) bekezdésben foglaltak alapján kerülhet sor.”

-„Szt. 136. § (5) 2016. január 1-jétől a területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe – a rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül – törvény erejénél fogva befogadottnak minősül az a támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás, valamint a hozzájuk tartozó feladatmutató, amely után a fenntartó 2015. október 1-jén hatályos finanszírozási szerződés alapján támogatásra jogosult. A 2016. január 1-jét megelőzően hatályos 131/A. § alapján nyújtott állami támogatásra 2015. december 31-ét követően is a 2016. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.”

– „Szt. 131/A. § A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás és az utcai szociális munka működtetését az állam – a jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

– „Gyvt. 145/C. § A Gyerekházak, a krízisközpontok, a félutas házak és a titkos menedékházak működtetését az állam – jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja. A finanszírozási szerződést – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három évre kell megkötöni. Az éves támogatási összeget a költségvetési törvény állapítja meg.”

– „Gyvt. 174. § (3) A fenntartó 2016. február 1-jéig köteles kérelmezni a 2015. december 31-én működő Gyerekházának bejegyzését a szolgáltatói nyilvántartásba. Ha a fenntartó a kérelmet határidőben benyújtja, a Gyerekházat az eljárás befejezéséig úgy kell tekinteni, mintha jogerősen be lenne jegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba.”

Jelentési kötelezettségről:

– „Az Szt. 20. § (5) Nem kell vezetni

- a) a (2) és (4) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartást falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka esetén,
- (6) Csak a (2) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés a) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni
- a) nappali melegedő és éjjeli menedékhely esetében, valamint
- b) családsegítés esetében, ha a jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

– „Az Szt. 20/C. § (2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni az adatokat falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása és utcai szociális munka esetén.

- (3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti adatok közül csak a 20. § (2) bekezdés a) pontja és a 20. § (4) bekezdés a) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni
- a) nappali melegedő és éjjeli menedékhely esetében, valamint
- b) családsegítés esetében, ha a jogszabályban meghatározott szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható.”

– „Gyvt. 139. § (3a) Gyermekjóléti szolgáltatás esetében csak a (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni, ha a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható.”

Diszpécserközpontok kijelölése:

– „Szt. 65/E. § (2) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter regionális illetékességgel diszpécserközpontokat jelöl ki az utcai szociális munkát végző, jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szervezetek közül. A kijelölés visszavonásig szól.”

Belépési hozzájárulás támogatott lakhatás esetén

– „Szt. 117. § (2b) A 117/C. § szabályait nem lehet alkalmazni arra az igénybevevőre, aki fogyatékos személyek, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek ápoló-gondozó otthonában rendelkezik intézményi jogviszonnyal a támogatott lakhatás igénybevételét megelőzően.”

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelete:

„1. §

E rendelet célja Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) szociális igazgatási feladatai helyi végrehajtásának, valamint a települési pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályozása.”

„2. §

1. E rendelet hatálya kiterjed a Tótkomlós Város Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a. magyar állampolgárokra,

b. bevándoroltakra és letelepedettekre,

c. hontalanokra,

d. a magyar hatóság által menekültként vagy oltalmazottként elismert személyekre,

e. az Szt. 7. § (1) bekezdésében meghatározott ellátások tekintetében az a)-d) pontokban foglaltakon túlmenően kiterjed az Európai Szociális Kartát megerősítő országoknak Magyarország, azon belül Tótkomlós város közigazgatási területén jogszerűen tartózkodó állampolgáira is,

f. a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát Magyarország területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint Tótkomlóson bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

g. azon hajléktalan személyekre, akik az ellátás igénylésekor Tótkomlós város közigazgatási területét jelölik meg nyilatkozatukban tartózkodási helyükként.

2. Köztemetés vonatkozásában a Tótkomlóson elhunyt személyek esetén kell e rendelet szabályait alkalmazni.”

Feladat- és hatáskör „3. §

1. A lakhatási támogatás és a gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás iránti kérelmek elbírálása tárgyában a jegyző, az adósságcsökkentési támogatás iránt benyújtott kérelmek elbírálása tárgyában a Képviselő-testület Szociális Bizottsága (a továbbiakban: Szociális Bizottság), a rendkívüli települési támogatás iránti kérelmek elbírálása tárgyában a Szociális Bizottság, illetve különös méltánylást érdemlő esetben Tótkomlós Város Polgármestere (a továbbiakban: polgármester) dönt átruházott hatáskörben.

2. A köztemetéssel kapcsolatban indult ügyekben a polgármester jár el átruházott hatáskörben.”

„28. §

(4) A (3) bekezdés a) pontjában foglalt körülmény fennállása esetén minden év január 5. napjától január 20. napjáig igényelhető egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás (a továbbiakban: egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás) a rendelet 6. melléklete szerinti formanyomtatványon, kötelező melléklet csatolása nélkül, amennyiben a Képviselő-testület az Önkormányzat költségvetésében anyagi fedezetet biztosít a tüzelőanyag megvásárlására.”

„34/A. §

„ 1. Az egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás megállapítása iránti kérelmekről a Szociális Bizottság a kérelmezők szociális rászorultsága alapján felállított rangsor alapján dönt és kérelmezőnként meghatározza az egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás mértékét és az egyszeri tüzelőanyag természetbeni támogatás kiutalásának határidejét.”

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének és szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 6/2013. (III. 28.) önkormányzati rendelet mellékletei tartalmazzák:

A képviselő-testület által a jegyzőre átruházott hatáskörök jegyzékét, mely hatáskörök az alábbiak:

1. Dönt a gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás ügyében,
2. Dönt a lakhatási támogatás iránt benyújtott kérelem ügyében.
3. Kiadja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 7. § (1b) bekezdés szerinti igazolást.

A képviselő-testület által a polgármesterre átruházott hatáskörök jegyzékét, mely hatáskörök az alábbiak:

1. dönt különös méltánylást igénylő rendkívüli települési támogatás megállapítására irányuló kérelem ügyében,
2. dönt köztemetés ügyében,
3. dönt szociális otthoni beutalás ügyében,
4. dönt az ingatlan-nyilvántartásban az önkormányzat javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom ranghelyének megváltoztatásáról,
5. az önkormányzati rendeletben fennálló feltételek teljesülése esetén engedélyezi a jelzálogjog, illetve az elidegenítési és terhelési tilalom alóli mentesítést, és az új ingatlanra történő bejegyzést,
6. dönt elővásárlási jog gyakorlásának kérdésben,
7. a szociális intézményi ellátást engedélyezi vagy megszünteti, amennyiben a kérelmező, vagy ellátott az intézményvezető döntését vitatja,
8. döntés szociális foglalkoztatás kérdésében, amennyiben az intézményvezető döntését a kérelmező vagy foglalkoztatott vitatja,
9. dönt személyi térítési díj fizetésének kérdéséről és összegéről, amennyiben az ellátott, annak törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy az intézményvezető döntését vitatja,
10. eljár közterület-használat engedélyezéssel kapcsolatos ügyekben,
11. eljár házszámzással kapcsolatos ügyekben,
12. megköti az 1 ha-nál nem nagyobb földrészletre vonatkozó haszonbérleti szerződéseket, a jogszabályban meghatározott keretek között, a képviselő-testület által meghatározott haszonbérleti díj szerint,
13. kiadja a tulajdonosi hozzájárulást az Alföldvíz Zrt. befogadó nyilatkozata alapján a tótkomlói szennyvíztisztító telepen kommunális szennyvíz elhelyezésére,
14. véleményezi az érintett települések településrendezési terveit, helyi építési szabályzatait azok készítése, illetve módosítása során,
15. dönt a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 21. § (4) bekezdése szerinti hozzájárulás kérdésében.

A képviselő-testület által a Szociális Bizottságra átruházott hatáskörök jegyzékét, mely hatáskörök az alábbiak:

1. dönt adósságsökkentési támogatás ügyében
2. dönt rendkívüli települési támogatás ügyében,

3. dönt helyi lakáscélú támogatások megítélésben és visszafizetésükről,
4. dönt a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat odaítéléséről,
5. dönt adósságkezelési támogatással kapcsolatban,
6. jóváhagyja a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ szervezeti és működési szabályzatát, szakmai programját, házirendjét,
7. jóváhagyja az önálló helyettes szülői ellátás szakmai programját.

1.1 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzati kötelezően ellátandó közfeladatokról az Mötv. rendelkezik, továbbá rögzíti, hogy a települési önkormányzatoknak lehetnek önként vállalt feladataik is. Az Alaptörvény 32. cikke szabályozza a helyi önkormányzatok rendeletalkotási lehetőségét eredeti jogalkotói hatáskörben eljárva, vagy törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására.

Tótkomlós városában az alábbi lehetőségek biztosítottak az esélyegyenlőségi célcsoportok tagjainak előnyben részesítésére:

Óvodai és iskolai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) szerveznek az óvodák és iskolák. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés.

Útravaló-MACIKA Ösztöndíj programban a Jankó János Általános Iskola és Gimnázium részt vesz. A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program. A program ösztöndíjat és a tanulást segítő mentori támogatást nyújt a 7-8. osztályos és középiskolás tanulók számára.

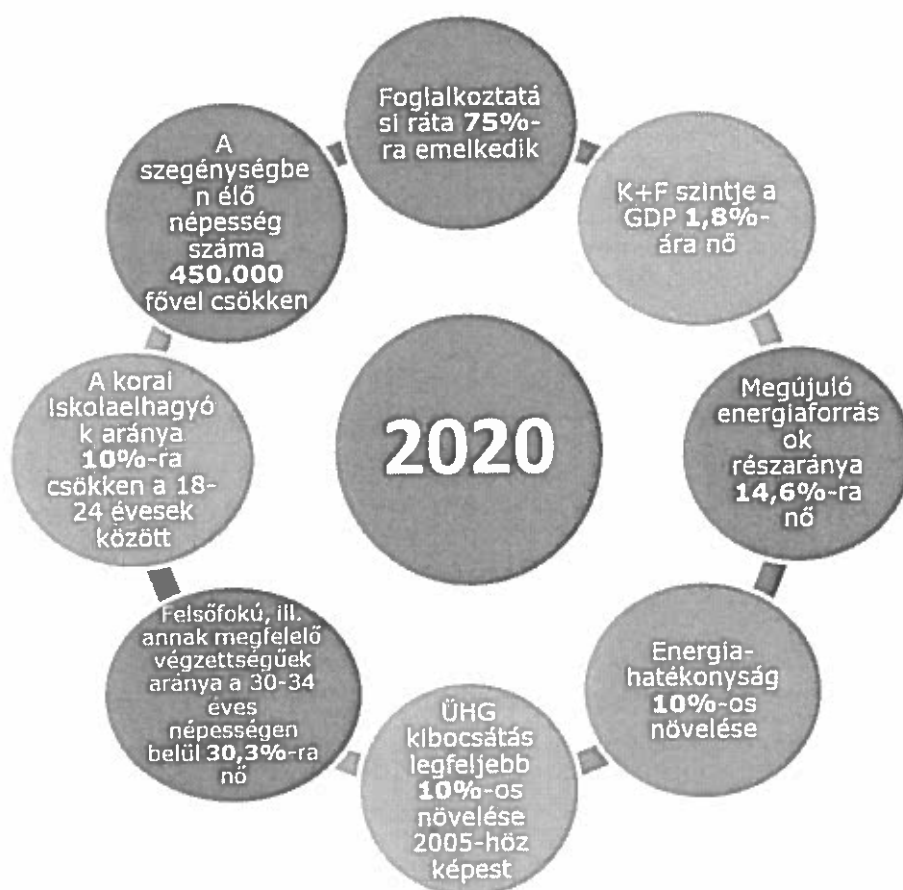
Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól. Az Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása.

1. Stratégiai környezet bemutatása

Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így minden Európai Unió ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60 %-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékát közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

A 2007-2013 és a 2014-2020-as tervezési időszak összehasonlítása

	2007-2013	2014-2020
Uniósi tervezési keretek	-Strukturális alapok és vidékfejlesztés elkülönül -Tagállami szintű keretdokumentum (Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, NSRF)	•Integrált tervezés:Közös Stratégiai Keret (5 alap egységes keretben) uniós szinten •Tagállami szintű keretek (Partnerségi Megállapodás)
Tematikus súlypontok	- 15 OP	• 9 OP, célzottabb tervezés uniós és hazai szinten (11 tematikus cél, EU 2020)
Prioritások	-Gazdaságfejlesztés: 24% -Foglalkoztatás mint szociális kérdés	• gazdaságfejlesztés: 60% • Foglalkoztatás a gazdasági fejlesztés része
Intézményrendszer	-Központi irányítás (NFÜ) -Regionális dekoncentráció (RFÜ)	• központi koordinációval (ME) működő decentralizált intézményrendszer (IH-k a szakpolitikáért felelős tárcáknál) • valós térségi decentralizáció (megyei szinten)
Eljárásrendek, támogatási formák	-Komoly adminisztratív kötelezettségek, -2010-től racionalizáció, egyszerűsítések -Pályázatok vissza nem térítendő támogatással -Kombinált mikro-hitel	• egyszerűbb eljárásrendek, központi koordinációval •Vissza nem térítendő támogatások mellett nagyobb teret kapnak a pénzügyi eszközök •A pénzügyi eszközök teszik ki a teljes összeg 10%-át • közsféra ne pályázzon: szakmailag kijelölt fejlesztések, Ismert programozható forráskeretek • nyílt pályázatok mellett optimalizált projekt-kiválasztási eljárások

2014-2020 időszaki Operatív programok:

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)

Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

Terület és Településfejlesztési OP (TOP)

Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)

Környezet és Energetikai Hatékonyság OP (KEHOP)

Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)

Koordinációs OP (KOP)

„Vidékfejlesztés, halászat” OP

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tótkomlós Város Önkormányzata által alkotott tervek, koncepciók, rövid- és hosszú távú stratégiák közül a következők állnak jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatban:

Költségvetési koncepció

Gazdasági program

- szolgáltatástervezési koncepció
- településfejlesztési stratégia

Településrendezési terv

- településszerkezeti terv

Településfejlesztési koncepció

A 2013. évtől az önkormányzati feladatellátás, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is alapjaiban változott meg. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. A feladatátrendeződés megjelenik a közoktatásban, a szociális, a gyermekvédelmi és az igazgatási ágazatban egyaránt. Az önkormányzati szervek által ellátott államigazgatási feladatok mértéke mérséklődött, a feladatok egy része a 2013. január 1-jétől létrejövő járási hivatalokhoz került át. Az új rendszerben a feladatellátás az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formát jelent. Tótkomlós város költségvetése tartalmában és formájában is megfelelően követte a változásokat.

Településfejlesztési Koncepció (2013)

A településfejlesztés összetett feladatainak összehangolása, fenntarthatóságuk biztosítása – törvényi felhatalmazás alapján – a helyi önkormányzat feladata.

A településfejlesztési koncepció:

- biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását,
- megalapozza a település rendezését,
- rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket.

A koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszereknek van döntő szerepe.

Tótkomlós város Településfejlesztési koncepciója tartalmazza:

- a Tótkomlós Város Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata Képviselő-testületének 91/2013. (XII. 02.) SZNÖ határozatában megfogalmazott célokat;
- Tótkomlós város történeti áttekintését;
- a településen működő nemzetiségi önkormányzatokat (Tótkomlós Város Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata, Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata);
- a település intézményrendszerét az egyes intézmények által ellátott feladatok ismertetésével;
- körvonalazza a település lakossága szociális helyzetét és ellátottságát;

- bemutatja a település kulturális életét;
- a településen működő civil szervezeteket;
- áttekintést ad a település idegenforgalmi adottságairól, lehetőségeiről;
- ismerteti a településen működő, jelentős számú munkavállalót alkalmazó gazdasági társaságokat (például: Komlós Településszolgáltatási Kft., Rimax Kft., MAS 2003 Kft.).

Tótkomlós Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Az Önkormányzat a fentiekben bemutatott programjaival, terveivel, stratégiáival, koncepcióival és valamennyi egyéb dokumentumával, valamint az azokban foglalt alapvetésekkel és célokkal jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programunk harmonizál. A HEP-ben feltárt problémás területek megoldására vonatkozó intézkedési tervek kialakításakor törekszünk a fenti dokumentumokkal való lehető legteljesebb mértékű összhang kialakítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Tótkomlós Város Önkormányzat társulásokban való részvétele:

Elnevezés	Székhely
Orosházi Kistérség Többcélú Társulása	Orosháza
„Közép-Békési Térség” Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás	Békéscsaba
Délkelet-Alföld Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás - DAREH	Orosháza
Orosháza és Térsége Ivóvízminőség-javító Társulás	Orosháza

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatállományát igyekeztünk felhasználni.

A HEP helyzetelemzésének felülvizsgálatához szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

A hatékony adatgyűjtés érdekében, 2017. június 15-ére HEP Fórumot hívtunk össze.

A HEP fórumra meghívtuk a látókörünkben lévő valamennyi olyan állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezet képviselőjét, aki az adatgyűjtésben segítségünkre lehet. (A HEP Fórum jegyzőkönyve jelen dokumentum mellékletét képezi).

A Fórum hatékony munkájának következtében az adatok jelentős részét sikerült begyűjteni. Adathiányok elsősorban a nőket és a fogyatékkal élőket érintő területeken jelentkeztek – ezekről az adott fejezetben részletesen szólunk.

Az adatgyűjtéssel, valamint a feltárt adathiányokkal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a városban nincsenek szegregátumok, ezért a szegregátumokkal kapcsolatos adatok gyűjtése Tótkomlós város esetében nem volt releváns.

A 2017. évi HEP felülvizsgálatában, helyi adatgyűjtésben és a fórumon az alábbi intézmények, alapítványok nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek vettek részt:

Témacsoportonként:

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

- Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Védőnői Szolgálat
- Orosházi Kistérség Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
- Nagycsaládosok Tótkomlói Egyesülete
- Tótkomlós Evangélikus Szeretetszolgálat/ Szeretetotthona
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A gyermekek esélyegyenlősége

- Orosházi Kistérség Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
- Nagycsaládosok Tótkomlói Egyesülete
- Boldog Mosolyért Alapítvány
- „Iskoláért, a jövő polgárért” Alapítvány
- Tótkomlós Város Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata
- Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata
- Magyar Vöröskereszt I. Tótkomlói Alapszervezete
- Védőnői Szolgálat
- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Evangélikus Egyházi Óvoda
- Diófa úti Óvoda (Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános iskola és Óvoda)
- Ligeti Óvoda
- Jankó János Általános Iskola és Gimnázium
- Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános iskola
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A nők esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Védőnői Szolgálat

- Tótkomlós Város Önkormányzata, mint közfoglalkoztató.

Az idősek esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Városi Nyugdíjasklub Tótkomlós
- Tótkomlós Evangélikus Szeretetszolgálat/ Szeretetotthona
- Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális Bizottsága.

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ
- Városi Nyugdíjasklub Tótkomlós
- Tótkomlós Evangélikus Szeretetszolgálat/ Szeretetotthona
- Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete.

A célok megvalósításának lépéseit és végrehajtásuk tervezett ütemezését az IT tartalmazza.

Információgyűjtés (levelek, elektronikus levelek, telefon és személyes megbeszélés útján), valamint adatgyűjtés történt az elmúlt két év eseményeiről. Az adatok forrása az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://www.teir.hu>) adatbázisai, a Központi Statisztikai Hivatal honlapjának Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programja (OSAP) (http://www.ksh.hu/adatgyujtesek_adatatvetelek), továbbá helyi adatok, melyek figyelembe vételével került sor az IT felülvizsgálatára.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A nemzetiségre vonatkozó adatokkal kapcsolatban kiemelendő, hogy kizárólag önkéntes nyilatkozat alapján lehet valakiről nyilván tartani azt, hogy milyen nemzetiséghez tartozónak vallja magát. Az önkormányzati adatgyűjtés során is csak akkor lehet roma származásúnak figyelembe venni valakit, ha a személy, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő módon és formában önkéntes nyilatkozatot tett. Tehát, ha a HEP vizsgálja, hogy az önkormányzat által fenntartott intézményben van-e roma származású foglalkoztatott, akkor tud ilyen jellegű adatot szolgáltatni a munkáltató, ha rendelkezik önkéntes nyilatkozatokkal.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a

- munkahelyek megszűnésére,
- a munkanélküliségre,
- a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére,
- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira,
- a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, és
- a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30 %-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint

fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozhatja.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Lakossági eladósodottság	Lakossági eladósodottság kezelése érdekében a civil szervezetekkel és közzszolgáltatókkal való hatékonyabb együttműködés
Foglalkoztatottságbeli hátrányok a mélyszegény és a roma lakosság tekintetében	Közfoglalkoztatás, munkaerőpiacra bejutás segítése
Alacsony iskolai végzettség, szakmai végzettség megszerzése	Képzési programok
Egészségügyi alapellátás nehézségei	Fejlesztések – pályázati források kihasználása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Tótkomlós városa a gyermek-veszélyeztetettség tényének feltárása érdekében – a Gyvt.-ben meghatározott kötelezettségeknek eleget téve – jelzőrendszert működtet. E jelzőrendszer a gyermekeket születésüktől fogva (sőt, a védőnői szolgálat segítségével már az édesanya várandósságától kezdve) végig kíséri egészen a nagykorúvá válásukig. A jelzőrendszer városunkban széles körű együttműködésen alapszik, az egészségügyi, a szociális, a köznevelési, a rendvédelmi valamint a hatósági feladatokat ellátó intézmények

és egyéb társadalmi szervezetek között, annak érdekében, hogy a gyermekek szükségletei időben felfedezhetőek, és az alap- valamint a szakellátás segítségével kielégíthetőek legyenek.

A városban a kiskorú gyermekek száma az elmúlt időszakban növekedési tendenciát mutat. A kutatási adatok alapján elmondható, hogy a gyermekek csekély százaléka veszélyeztetett, azonban az idő múlásával párhuzamosan nem látható olyan tendencia, ami egyértelmű emelkedésre vagy csökkenésre utalna.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
A mélyszegénységben élő családoknál az ingerszegény környezet	Bölcsődei ellátás népszerűsítése
A járási hivatalok kialakításával a korábbi jegyzői gyámhatósági feladatok túlnyomó többségének települési szintű ellátása megszűnt. Az oktatási intézmények állami fenntartásba vételével az oktatás területére való rálátás nehezebbé vált.	Partnerségi kapcsolatok erősítése az oktatás és a gyermekvédelem területén
A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetre vonatkozó szabályok jelentősen változtak, mely szükségessé teszi az érintettek tájékoztatását.	Az önkéntes nyilatkozattétel hatékonyságának növelése

4. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az országos adatok alapján a nők gazdasági aktivitása alacsonyabb a férfiakénál – és e különbségnek csak egyik vékonyka szelete a női élethelyzetből, az anyaságból fakadó inaktivitás. Sajnos gyakran találkozhatunk azzal, hogy a nők háttérbe szorulnak a munkavállalást illetően, valamint gyakran a női bérek mértéke elmaradást mutat a férfiak béréhez képest, annak ellenére, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál, különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát is, amely rögzíti, egyben tiltja, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerüljön hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Női esélyegyenlőség témakörében a foglalkoztatás, a foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés	Pályázati források feltérképezése a női esélyegyenlőség megteremtésében
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Célzott tájékoztatás a gyermeket nevelő családok által igénybe vehető szociális ellátásokról

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoportokon belül is nő az arányuk. A társadalmak előregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is.

Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályokba tartozók aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, fejlesztési szándékokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az időspolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell.

Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- a meglévő képességek megőrzése és fejlesztése
- a széles körű aktivitás
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősök (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az idős kor fogalma.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az idős kor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek:

- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek).

Az Időügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősek (75-89 évesek) és a nagyon idősek, agg vagy szépkorúak (90 éves és felette).

E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek.

Tótkomlós Város Önkormányzata felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedjen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősek iránti szolidaritás.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Az idősek körében jelentős az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás alacsony jövedelem esetén az igénybe vehető támogatásokról
Egyedül élő idős személyek közösségi életbe történő bevonása	Elmagányosodás, elszigetelődés kiszolgáltatottság csökkentése
Informatikai jártasság hiánya az idősek körében	Az internet, és számítógép használatának oktatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született, vagy azzal élő emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezer éves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

Az egyik legsokszínűbb felkarolásra váró célcsoport a fogyatékossgal élők csoportja. A fogyatékossg, a valamiben való akadályoztatottság ugyanis számos területen jelentkezhet. A legelterjedtebb felfogás szerint fogyatékos személy: aki

- érzékszervi képességeit (különösen látás- és hallásbéli, beszéd) és/vagy
- mozgásszervi képességeit és/vagy
- testi teljességét és/vagy
- értelmi képességeit

jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Európai Unióban a fogyatékossgal élő emberek, valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15 %-ot. 2001. évi népszámlálási adatok alapján hazánkban a fogyatékkal élők száma 577 000 fő volt, ami az összlakosság 5,7 %-át tette ki. A fogyatékkal élők aránya a kor előre haladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38 %. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. A fogyatékossgot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3 %-ban). A fogyatékos személyek 31,8 %-a születése óta szenved fogyatékossgban”.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>Beazonosított problémák</i>	<i>Fejlesztési lehetőségek</i>
Nincs teljes körű kimutatás, adat a fogyatékkal élő személyek ellátásával kapcsolatban	Adatgyűjtés a fogyatékkal élő személyekről, ellátásukról
A meglévő intézmények, településen lévő üzletek akadálymentesítése, a város központjában a járdák és az útpadka megfelelő kialakítása	Pályázati lehetőségek felkutatása az egyenlő esélyű hozzáférés témakörében
A fogyatékkal élők hivatalos ügyintézésük során való más szemléletmód kialakítása az ügyintézőknél	Közzszolgáltatásban, közintézményeknél a dolgozók érzékenyítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatakor igyekeztünk a városban lévő valamennyi olyan szervezetet feltérképezni, amelyik kapcsolatban állhat az esélyegyenlőségi célcsoportok bármelyikével. A helyzetelemzést megelőző adatgyűjtés során felvettük a kapcsolatot civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetekkel is. Az egyes szervezetek tevékenységével kapcsolatos tudnivalókat az adott célcsoportok helyzetét az IT-ben bemutatjuk. Jó kapcsolatot építettünk ki velük, mely a jövőbeli hatékony együttműködést megalapozza. Írásbeli megállapodások ugyan nem születtek, de a kölcsönös partneri viszony, és HEP felülvizsgálata során tanúsított intenzív együttműködésre való készség és képesség megléte a garanciája jövőbeli hatékony partnerségnek.

A HEP felülvizsgálata során igyekeztünk a lehető legszélesebb körben feltérképezni, és a Program elkészítésébe bevonni azokat a civil szervezeteket, melyeknek tevékenysége kapcsolatban áll az esélyegyenlőségi célcsoportokkal.

Az esélyegyenlőségi feladatok ellátásának területén tevékenykedő for-profit szereplőkről nincs tudomásunk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum ülésének összehívása. A nyilvánosság folyamatos biztosítására tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

A helyi intézkedési terv felülvizsgálatának menete:

- 2017. május: Intézmények, alapítványok, civil szervezetek megkeresése.
- Helyi adatgyűjtés az elmúlt időszakra vonatkozóan.
- 2017. június 15.: Fórum – az aktuális problémák megbeszélése.
- 2017. június 19.: Tematikus csoport vezetőivel kiértékelés, adatok rendszerezése, a településre vonatkozó változások meghatározása.
- Az intézkedési terv összeállítása.
- Konzultálás a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés megyei Kirendeltségének munkatársával.
- Tótkomlós Város Önkormányzat Szociális Bizottsága és az Oktatási és Kulturális Bizottság véleményezése, kiegészítése.
- Az elkészített HEP elfogadásra benyújtása Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete felé.
- A felülvizsgált HEP nyilvánosságra hozatala.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének (HEP IT) felülvizsgálata

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1. A munkához vezető út	] Folyamatban, felzárkóztató képzések, közmunka szervezése, képzéseken való részvétel biztosítása
2. Pályaorientáció	

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntarthatósága érdekében a módosított határidő
I	A munkához vezető út	Általános foglalkoztatás bővítése, munkahelyteremtés, közmunka szervezése	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	Járási hivatal foglalkoztatási osztálya, önkormányzat, egyéb foglalkoztatók	2015. 06. 30.	Képzésen részt vevők száma növekvő tendenciát mutat, nőtt az elhelyezkedettek száma	hatósági szerződések alapján készült összefoglaló	2018.06.30.

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntarthatósága érdekében a módosított határidő
2	Pályaorientáció	Továbbtanulási, továbbfejlesztési lehetőségek biztosítása. Képzések megszervezése, azokon való részvétel biztosítása	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	Járási hivatal foglalkoztatási osztálya, önkormányzat, civil szervezetek, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ	2017. 06. 30.	Tréningen részt vettek száma nőtt, képzést sikeresen elvégzettek száma, valamint az elhelyezkedettek száma növekvő tendenciát mutat	hatósági szerződések alapján készült összefoglaló	2018.06.30.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányosságokban mutatkoznak meg. Kialakulásának oka többek közt a munkanélküliség, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságai.

A felülvizsgálattal érintett időszakban az alapidokumentumban meghatározott intézkedések tarthatóak.

Településünkön a városi önkormányzat, a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, a család- és gyermekjóléti szolgálat, a védőnői szolgálat, az oktatási intézmények ezen társadalmi réteg felzárkóztatását, helyzetbe hozását segítik.

A mélyszegénység egyik oka a munkalehetőségek hiánya, az alacsony iskolai végzettség. Tótkomlós városában az álláskereső nyilvántartása alapján, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők részére, illetve egyéni megkeresés alapján biztosítja a nehéz helyzetbe lévőknek a közfoglalkoztatásban való foglalkoztatást.

Tótkomlóson jelenleg a STARTMUNKA PROGRAM keretében öt közfoglalkoztatási program működik. A STARTMUNKA PROGRAM-ban dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig szól.

- Növénytermesztési program: dolgozói létszáma 16 fő, női dolgozó 12 fő, férfi 4 fő. 2 fő szakmunkás bért, 14 fő segédmunkás bért kap.

A program dolgozói zöldségek termesztésével foglalkoznak, 3 fóliasátorban öntözéssel rendszerrel folyik a munka.

- Helyi sajátosságokra épülő program: dolgozói létszáma 20 fő, női dolgozó 1 fő, férfi 19 fő. 4 fő szakmunkás bért, 14 fő segédmunkás bért kap.

A program dolgozói a város központját, a Száraz-ér sétányt és meglévő telephelyének felújítását végzik.

- Belterületi közútkarbantartási program: dolgozói létszáma 24 fő, női dolgozó 4 fő, férfi 20 fő. 5 fő szakmunkás bért, 19 fő segédmunkás bért kap.

A program dolgozói a településen belül, közutak járdák karbantartását, felújítását végzik.

- Belvízelvezetési program: dolgozói létszáma 15 fő, női dolgozó 2 fő, férfi 13 fő. 2 fő szakmunkás bért, 13 fő segédmunkás bért kap.

Tótkomlós belterületén lévő csatornahálózatok karbantartását, tisztítását végzik.

- Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása program: dolgozói létszáma 15 fő, női dolgozó 10 fő, férfi 5 fő. 2 fő szakmunkás bért, 13 fő segédmunkás bért kap. Tótkomlós belterületén és határán lévő hulladékok összeszedését, Tótkomlós területének tisztántartását végzik.

A Hosszabb Időtartamú közfoglalkoztatás keretén belül 2 program működik.

- 70404/26/00742 határozat számú program dolgozói létszáma 20 fő, 13 női dolgozó, 7 férfi dolgozó. 5 fő szakmunkás bért, 15 fő segédmunkás bért kap. A dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig időtartamra szól.
A programban résztvevők parkgondozással és adminisztratív tevékenységgel foglalkoznak.
- 7404/26/00743 határozat számú képzési program létszáma 14 fő, 13 női dolgozó, 1 férfi dolgozó. A képzés ideje alatt a 14 fő segédmunkás bérezésben részesül. A képzés időtartama 2017. 03. 02-től – 2017. 08. 31-ig tart. A képzésben résztvevőknek sikeres vizsgát kell tenniük. A szövő képzésben résztvevők a gépi szövés technikáját tanulják, összekötve a helyi népi motívumok elsajátításával.
- Kitörési pont a háztáji gazdaságok irányába című program (7407/26/00752 határozat szám) A programban dolgozók munkaszerződése 2017. 03. 02-től – 2018. 02. 28-ig szól. Dolgozói létszáma 5 fő, női dolgozó 3 fő, férfi 2 fő. 1 fő szakmunkás bért, 4 fő segédmunkás bért kap. A programban résztvevők 5 főlíasiatorban természetnek sárgadinnyét, karalábét, szabad területen csemegekukoricát, valamint 55 sertés tartását végzik.

Tótkomlós településen 2017. március 2-től kezdődően közfoglalkoztatottakat foglalkoztat a Szociális Szolgáltató Központ. A központban 7 közfoglalkoztatott dolgozik, 7 fő nő. 2 fő szakmunkás bért, 5 fő segédmunkás bért kap.

A Tótkomlói Általános Művelődési Központ a közművelődési munkák segítésére és megkönnyítésére lehetőséget kapott közfoglalkoztatottak bevonására. A Könyvtárban, a Művelődési Központban és Természet Házában 7 fő dolgozik, 7 fő nő. 2 fő szakmunkás bért, 5 fő segédmunkás bért kap.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Kardoskút-Tótkomlós-Nagyér területén a csatornahálózat, Száraz-ér meder és partszakasz karbantartására közfoglalkoztatás keretén belül 8 főt alkalmaz 5 fő nőt és 3 fő férfit segédmunkás bérrel.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma – Tótkomlós

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma
2011	43
2012	68
2013	116
2014	154
2015	205
2016	267
2017	164

A táblázat alapján jól látható, hogy a felülvizsgálattal érintett időszakban a közfoglalkoztatásban dolgozók létszáma településünkön növekedett, bár 2017-ben csökkenést mutat. Sajnos az elmúlt évek tapasztalata, hogy a dolgozók létszámát tekintve nagy a különbség. A leggyakoribb probléma, hogy a

közfoglalkoztatásban dolgozók egy része nem jelenik meg a munkahelyen, nem veszi fel a munkát, ezért a márciusban induló programoknál figyelembe vettük a dolgozók munkához való hozzáállását. A táblázat alapján látható a csökkenés, vannak üres helyeink a programokban, de igyekszünk megbízható munkaerővel feltölteni azokat.

Mélyszegénységben élők foglalkoztatottsága – Tótkomlós

Év	Mélyszegénységben élők száma
2011	117
2012	112
2013	102
2014	143
2015	176
2016	172
2017	157

A munka világába való beilleszkedést segítik az Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által biztosított képzések.

A kistérségi közfoglalkoztatási programokba és a tanfolyamokba elsősorban ellátás nélkülieket és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket vontak be.

A képzések célja az alacsony iskolai végzettségű, ill. szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tenni, hogy képzésben vegyenek részt, így javuljon a munkaerő-piaci helyzetük. Cél továbbá olyan felnőttek képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. Lehetőséget kínál arra, hogy felzárkózzanak és iskolai végzettségűtől függetlenül pótolják hiányzó kompetenciáikat.

Képzési program a felülvizsgálattal érintett időszakban:

7404/26/00743 határozat számú képzési programban 14 fő vesz részt, a gépi szövés technikáját tanulják, összekötve a helyi népi motívumok elsajátításával.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – felnőttek – Tótkomlós

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	GINOP 6.1.1.
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	GINOP 6.1.1.
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	van	toborzás csoportos közvetítői tájékoztató
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	csoportos közvetítői tájékoztató

Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	START MUNKA PROGRAM Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	START MUNKA PROGRAM Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata is számos programmal és lehetőséggel segíti a mélyszegénységben élők és a romák helyzetének javítását. A Tótkomlós Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata jóval több létszámú tótkomlói romát von be munkájába. Az elmúlt két évben a roma gyermekek számára 1 hetes kirándulást szerveztek, illetve hagyományszerűen Mikulás ünnepséget, Farsangi bált és gyermeknapot szerveznek. Hagyományaik, kultúrájuk megőrzése érdekében július hónapban Kulturális találkozót szoktak szervezni.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az Intézkedés címe	Az Intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntartatóságát a érdekében a módosított határidő
1	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek magas száma	Kedvezményben részesítettek számának csökkentése. foglalkoztatási osztállyal való kapcsolattartás, gyermekek törvényes képviselőinek munkaerő-piacon tartása	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	önkormányzat, foglalkoztatási osztály	2017. 06. 30.	Közmunka programban, képzésen részt vettek számának növekedése, kedvezményre jogosultak számának csökkentése	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító határozatokról szóló összesítések	2018.06. 30.
2	Csökkenő gyermeklétszám, védelemben vettek figyelemmel kísérése	Kiskorúak számának növekedése, védelemben vett kiskorúak számának csökkentése, családbarát munkahelyek, család gondozók, pszichológus biztosítása	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat	2017. 06. 30.	Pszichológusok, családgondozók biztosítása, gyermeklétszám változása	pszichológus, családgondozók biztosításáról szóló tájékoztató	2018.06. 30.

Intézményeinkről röviden, melyek a gyermekek esélyegyelőséért dolgoznak:

- Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ:
- védőnői ellátás,
- iskola- egészségügyi ellátás,
- napos bölcsőde, bölcsődei ellátás.

Védőnői álláshelyek száma - Tótkomlós

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2011	3	340
2012	3	322
2013	3	294
2014	3	384
2015	3	349
2016	3	357
2017	3	***

Tótkomlós Város Önkormányzata a "A tótkomlói bölcsőde fejlesztése és férőhelybővítése" című DAOP-4.1.3/B-11-2012-0007 jelű pályázatát megvalósította. Az új bölcsőde telephelye Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt működik. A bölcsőde 3 év alatti gyermekek nappali nevelését- gondozását látja el intézményes formában. Az intézmény 40 férőhelyes, jelenleg 4 kialakított gyermekcsoporttal működik.

Személyi feltételek munkakörönként: 1 fő bölcsődevezető és egyben ételmezésvezető, 8 fő kisgyermeknevelő, 1 fő szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, 2 fő takarítónő, orvos, két fő közfoglalkoztatott. A dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját kiegészítve teljesítik. A bölcsőde szakmai feladatait a Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramja határozza meg. A 2017-es év sok változást hozott a Bölcsődék életében. 2017. január elsején minden településen kötelező lett a bölcsődei ellátás, ha a 3 év alatti gyermekek száma meghaladja a 40 főt. 2018. január elsejéig ki kell alakítani a településeken a bölcsődei ellátást. Erre a célra új ellátási formákat lehet létrehozni, mint a mini bölcsőde, vagy a munkahelyi bölcsőde. A szakmai személyzet tekintetében kötelező lesz egy bölcsődei dajka alkalmazása, akiknek a 400 órás képzését az állam ingyenesen biztosítja. Alkalmazásuk 2018. január 1-től lesz kötelező. Azonban Tótkomlóson a feltételek már megvannak.

Településünkön három óvoda intézmény működik:

1. Tótkomlós Város Önkormányzati Óvoda, 5940 Tótkomlós Erzsébet u. 3.
2. Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, 5940 Tótkomlós, Földvári út
1. Telephely: 5940 Tótkomlós, Diófa utca 10.
3. Evangélikus Egyházi Óvoda, 5940 Tótkomlós, Aradi út 2.

Óvodai nevelés adatai - Tótkomlós

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	225	
Óvodai csoportok száma	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	10 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	15	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	0
Gyógypedagógusok létszáma / pedagógiai asszisztens	1	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	2	0

Óvodai nevelés adatai - Tótkomlós

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2011	168	9	225	3	201	0
2012	165	9	225	3	197	0
2013	185	9	225	3	183	0
2014	121	8	225	3	118	0
2015	131	7	225	3	128	0
2016	127	7	225	3	123	0
2017	112	7	225	3	112	0

A táblázat számadatai alapján jól látható az óvodai gyermeklétszám csökkenése, a 2015. és 2016. évben született gyermeklétszám mutatói alapján, 2018-ban az óvodai létszám növekedni fog.

Iskolák:

1. Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, 5940 Tótkomlós, Földvári út 1.
2. Jankó János Általános Iskola és Gimnázium, 5940 Tótkomlós, Erzsébet út 2.

Iskola személyi feltételek - Tótkomlós

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	17	0
Szaktanítást végző tanítók száma	5	0
Szaktanítást végző tanárok száma	30	0
Gyógypedagógusok létszáma	3	0
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0,5	0
Kisegítő személyzet	10	0

Tótkomlóson az oktatásban résztvevők szakmai képzettsége jó, így a személyi feltételek jók. A Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban iskolapszichológus segíti a hátrányos helyzetben lévő gyermekek beilleszkedését, problémáikkal nemcsak a nevelőkhöz, az osztályfőnökhöz, hanem szakemberhez is fordulhatnak. A nevelők a szülőket is igyekeznek bevonni az iskolapszichológusi segítségadásba.

Általános iskolák adatai - Tótkomlós

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	12	14	26	1	1	2	2
2011/2012	12	13	25	1	1	2	2
2012/2013	9	7	16	1	1	2	2
2013/2014	9	6	15	1	1	2	2
2014/2015	6	6	12	1	1	2	2
2015/2016	7	6	13	1	1	2	2
2016/2017	7	6	13	1	1	2	2

Általános iskolában tanuló száma - Tótkomlós

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	260	307	567	298	52,6%
2011/2012	253	311	564	291	51,6%
2012/2013	242	293	535	319	59,6%
2013/2014	237	278	515	332	64,4%
2014/2015	222	285	507	319	62,9%
2015/2016	236	271	507	335	66,0%
2016/2017	233	258	491	349	71,0%

Sajnos az elmúlt időszakban az általános iskolai gyermekek tanulói létszáma csökkent. A napközis tanulók száma növekedést mutat. A napköziben biztosítottak a feltételek a következő nap tananyagának elsajátítására, valamint a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek részére a meleg főétel is biztosított.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban - Tótkomlós

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	81	98
2011/2012	69	88
2012/2013	81	100
2013/2014	66	100
2014/2015	66	100
2015/2016	64	98
2016/2017	65	99

Tótkomlóson Alapfokú Művészeti Iskola működik. A HEP felülvizsgálati időszakban is megállapítható, hogy az oktatási intézmény tanulói létszáma magas. 2015/16 tanévben 247 fő zenész és 19 fő moderntáncos tanuló volt. A 2016/17 tanévben 251 fő zenész és 20 fő moderntáncos tanuló van. Az oktatási feladatokat 11 fő főállású, 1 fő részmunkaidős és 7 fő óraadó pedagógus látja el. A zeneiskola oktatás színvonalát a növendékek hangszeres eredményei igazolják. Tótkomlós városban a zeneoktatás fél évszázados múltja tekint vissza. Jelenleg két fúvószenekar működik Tótkomlóson. A Tótkomlósi Gyermekek Fúvószenekar 53 fős létszámmal színvonalasan működik. 2017. április 23-án Budapesten az Országos Zeneiskolai Zenekarok Versenyén I. helyezést értek el. A Tótkomlósi Ifjúsági Koncert Fúvószenekar taglétszáma 60 fő. Minden évben az országos és nemzetközi versenyeken, koncerteken szép eredményeket hoznak. Az elmúlt évek eredményei: 2014-ben Povazka Bistrica Szlovákia - kiemelt I. hely, legjobb karmester, legjobb műsorválasztás díj, 2015-ben VOSZ Békés Megyei Príma Díj, 2016-ban Galati, Románia - Kiemelt Művészeti Csoport Díj.

Tótkomlós város kulturális életében az alapfokú művészetoktatási intézmény növendékei, a zenekarok a tánccsoportok jelentős szerepet töltenek be, a rendezvények színvonalát emelik. Önálló koncertjeik, előadásaik a tótkomlói lakosok számára tartalmas időtöltést biztosítanak.

Tótkomlóson művelődési központ és könyvtár működik. A Tótkomlói Művelődési Központ egész évben tartalmaz programokat szervez a lakosságnak, városi rendezvényeket bonyolít le, helyt ad a civil szervezetek rendezvényeinek, bálaknak. Működteti a helyi médiát. A médianak jelentős feladata van a lakosság tájékoztatásában, a városi élet eseményeinek közlésében, hirdetések megjelentetésében, ezzel is segítve a lakosság különböző csoportjait, a hátrányban élőket. A Tótkomlói Művelődési Központ éves programját 2015-2016-2017-re vonatkozóan alapidokumentumként szerepeltetjük.

Gimnáziumi tanulmányait eredményesen befejezettek a nappali oktatásban – Tótkomlós

tanév	12. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	fő
2010/2011	22
2011/2012	25
2012/2013	35
2013/2014	20
2014/2015	34
2015/2016	18
2016/2017	19

A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskörök megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A Gyvt-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosították 2015-ben is.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (jegyzői hatáskör volt, hatályon kívül helyezésre került 2013. április 1-től)
- óvodáztatási támogatás (jegyzői hatáskör volt, hatályon kívül helyezésre került 2015. szeptember 1-től)
- önkormányzati segély (2015. február 28-ig)/rendkívüli települési támogatás (2015. március 1-től) – a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (önkormányzati hatáskör),
- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör).

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a korábban szintén a válsághelyzetek kezelését szolgáló, de a szociális ellátórendszerben funkcionált átmeneti segéllyel és a temetési segéllyel összevonásra került 2014. január 1-től önkormányzati segély elnevezéssel.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Az a) pont kivételével – mely jegyzői hatáskör – valamennyi hatósági intézkedés járási gyámhatósági hatáskör.

A Gytv. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,

- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság.
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma - Tótkomlós

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2011	29	2	98
2012	29	3	47
2013	26	6	23
2014	22	0	18
2015	22	8	25
2016	14	6	28

A védelembe vétel átkerült a járási gyámhatóság hatáskörébe. A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata helyi szinten megnőtt. A védelembe vett családok és gyermekek száma a felülvizsgálattal érintett időszakban csökkent.

A települési önkormányzat kötelező feladata volt 2015-ben is, hogy biztosítsa a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán az önkormányzati segínyt, illetve a rendkívüli települési támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és

az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) megalkotásával gondoskodott a helyi szinten szabályozandó ellátások meghatározásáról.

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzbeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a felülvizsgálati időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán a rendkívüli települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 2012-2016. évben – Tótkomlós

Adatok	2012	2013	2014	2015	2016
Támogatott gyermekek száma	517 fő	471 fő	453 fő	399 fő	350 fő
- ebből nagykorú (tanuló)	47 fő		36 fő	25 fő	15 fő
Kérelmek száma	320 család	246 család	219 család	192 család	195 család
- ebből egyedül álló (gyermekét egyedül nevelő) kérelmező	136 szülő	121 szülő	108 szülő	88 szülő	112 szülő
Elutasított kérelmek száma	9	17	3	1	1
Pénzbeli támogatás összege (Ft)	6.148.000,-	5.469.000,-	5.307.000,-	4.674.000,-	4.153.000,-

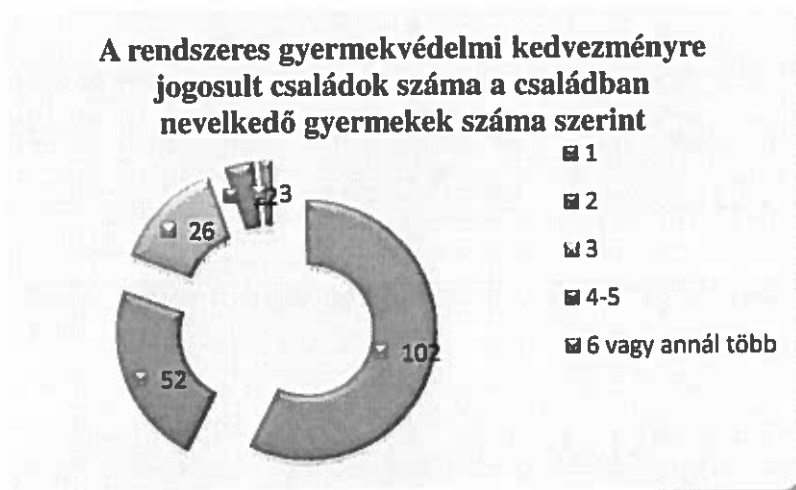
2016-ban 195 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Csupán 1 alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket.

A 2015-ös évhez viszonyítva elmondható, hogy a gyermekek száma további csökkenést mutat, a családok száma stagnál, míg a gyermekét egyedül nevelő szülők száma növekedett. Továbbra is elmondható, hogy a legtöbb családban csak az egyik törvényes képviselő rendelkezik rendszeres jövedelemmel. Az egyedülálló szülő, több esetben csak a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot. Az elvált szülők esetében gyakori, hogy a tartásdíjra kötelezett szülő nem fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

Az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

Összeg/fő	14.250,- Ft alatt	14.250- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2014	35 család	99 család	82 család
2015	28 család	76 család	88 család
2016	25 család	107 család	63 család

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál általában a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) utáni ellátások, támogatások összegéből élnek.

Hátrányos helyzet, illetve halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos helyzetre, illetve a halmozottan hátrányos helyzetre való jogosultság megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013 szeptemberétől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Alapfokú iskolai végzettség: a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

A gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2011-2016. évekre vonatkozóan:

Adatok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hátrányos helyzetű gyermekek	578 fő	517 fő	106 fő	79 fő	72 fő	83 fő
Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek összesen:	61 fő	51 fő	22 fő	44 fő	41 fő	35 fő
- kor szerinti megoszlás:						
- óvodás	10 fő	11 fő	8 fő	5 fő	5 fő	6 fő
- általános iskolás	28 fő	30 fő	7 fő	18 fő	15 fő	15 fő
- középiskolás	23 fő	10 fő	7 fő	14 fő	15 fő	9 fő

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket különböző kedvezmények, juttatások, pályázati lehetőségek illethetik meg.

2016. január 1. napjával a gyermekétkeztetés szabályozása és jogi háttere jelentősen átalakult. A gyermekétkeztetés bekerült a Gyvt. által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások közé.

A Gyvt. értelmében az alábbi rendelkezések vonatkoznak a gyermekétkeztetésre.

„18. § (1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”

Gyermekétkeztetés

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középiskolai iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Intézményi gyermekétkeztetés

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést

kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá

- ab) a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,
- b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,
- c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.”

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
- ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon
- köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Az óvodába és az iskolába az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung-Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység). A térítési díjakat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg márciusi soros ülésén.

2016-ban a gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők száma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása a következőképpen alakultak:

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2016-ban				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50 %-ot fizet (fő)	100 %-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	50	---	9	59
Önkormányzati Óvoda	41	---	4	45
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	137	55	68	260

A korábbi években az Önkormányzat pályázat útján biztosította a gyermekek nyári szünidei étkeztetését, azonban ahogy a fent kifejtettekből kiderül 2016. január 1. napjától a szünidei gyermekétkeztetés kötelező feladata az önkormányzatoknak.

2016-ban a szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma és az étkezési esetek száma:

Szünidő megnevezése, szünidő napjainak száma	Szünidei étkezésben résztvevők száma								Étkezési esetek száma összesen
	Hátrányos helyzetű				Halmozottan hátrányos helyzetű				
	Óvoda	Általános iskola	Közép-iskola	Összes étkező	Óvoda	Általános iskola	Közép-iskola	Összes étkező	
Tavaszi szünet 3 munkanap	2	21	6	29	2	12	4	18	131

Nyári szünet 43 munkanap	0	49	19	68	0	20	5	25	3640
Őszi szünet 3 munkanap	4	31	11	46	2	12	4	18	131
Téli szünet 6 munkanap 2016. 12. 31-ig	6	32	11	49	3	12	4	19	253

Rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel, a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (3)-(5) bekezdései értelmében:

„(3) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

(4) Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható.”

2016. évben rendkívüli települési támogatásban részesült kérelmezők a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2016.
Támogatottak (családok) száma:	
- ebből egy alkalommal	21 család
- két alkalommal	4 család
- három, vagy több alkalommal	---
Támogatás összege (Ft)	274.391,-

A családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel benyújtott rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 2016-ban elutasításra nem került. A támogatás pénzbeli és természetbeni lehet. Természetben nyújtott támogatás formája az élelmiszer-csomag, mely a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével és segítségével kerül összeállításra.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására önkormányzatunknak – nehéz gazdasági helyzete miatt – kevés lehetősége van.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól. A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik. Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttérül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III.26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) szolgál.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás → intézményi ösztöndíjrész	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez. Akkor 23 főt részesített támogatásban. Az ezt követő években 2002-2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott. 2006. óta azonban az önkormányzat folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
„A”	6	24	15	20	28	21	20	20	16	18	10
„B”	1	1	0	6	4	1	1	3	2	2	2

A Képviselő-testület a 189/2015. (IX. 24.) kt. határozata szerint személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2010-2016. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.600.000,-Ft	960.000,-Ft	920.000,-Ft	820.000,-Ft	1.100.000,-Ft	1.000.000,-Ft	600.000,- Ft

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása településünkön a beszámolási időszakban két családgondozóval valósult meg. Irodájuk és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Szociális Szolgáltató Központ Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található.

Gyermekek napközbeni ellátása:

Az iskolában mindenki számára elérhető a napközi. Az indítható napközis csoportok számát a Képviselő-testület határozza meg az igények előzetes figyelembe vételével.

Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységként a Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt 2014-ben még 30 férőhelyes bölcsődét tartott fenn, mely 2015-ben 40 férőhelyre bővült. A bővítést azt tette lehetővé, hogy 2015 februárjában használatba lett véve a bölcsőde új és korszerű épülete. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.00 órától 17.00 óráig tart.

A bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos. Hosszabb-rövidebb várakozási idő van a túljelentkezés miatt, de sürgős és indokolt esetben alkalmazkodnak a felmerült igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.).

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani. Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. Településünkön egy helyettes szülő van, Búcsú Istvánné, aki a családban élő gyermekek átmeneti gondozását látja el, saját háztartásában, 2 férőhellyel. 2011. óta a helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének van bűnmegelőzési programja, melyben megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.

2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében. A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége, melynek keretében rendszeres felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízben tartózkodás szabályairól, illetve nem utolsósorban a drogfogyasztás veszélyeiről.

Az Orosházi kistérség Gyermekjóléti Szolgálatát minden évben, májusban esetkonferenciát tart. A konferenciára meghívott intézmények és önkormányzat képviselői, ifjúságvédelmi felelősei, hivatásos pártfogó és a helyi rendőrség képviselője a településünkön meglévő problémákat megbeszéljük, feltárjuk, megoldásokat keresünk a meglévő problémákra, illetve keressük a lehetőségeket a megelőzésre.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településen a civil szervezetek száma és azok tevékenysége fontos és meghatározó. Elmondható, hogy szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, asztalitenisz, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományörzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, amelynek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésében is megnyilvánul. 2016-ban az önkormányzat a költségvetéséből összesen 13.150.000,- Ft összegű, a rendelkezési alapból 592.000,- Ft összegű támogatásban részesítette a tótkomlói társadalmi szervezeteket, mely támogatás jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a gyermekekhez és a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és köznevelési intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Tótkomlós Város Önkormányzata minden év decemberében megrendezi a „Mindenki Karácsonyát”, az ünnepi megnyitó és a műsort követően a tótkomlói családok, gyermekek ajándécsomagokat kapnak,

illetve az ünnepségen résztvevők forralt bort, meleg teát, kakaót, kalácsot, kolbászt fogyaszthatnak. Tótkomlós Város Önkormányzata minden év májusában megrendezi a Városi Gyermeknapot a Rózsa Fürdőben, ahová a gyermekek részére a belépés ingyenes. A gyermekek játék- és ajándékutalványban részesültek, valamint színes, változatos programokkal tölthetik el az egész napos gyermeknap rendezvényt.

A gyermekek esélyegyenlősége érdekében a Tótkomlóson működő alábbi civil szervezetek, alapítványok tevékenykednek:

- Nagycsaládosok Tótkomlósi Egyesülete
- Boldog Mosolyért Alapítvány
- „Iskoláért, a jövő polgárért” Alapítvány
- Magyar Vöröskereszt I. Tótkomlósi Alapszervezete.

A Boldog Mosolyért Alapítvány az óvodás és kisiskolás korú gyermekek számára biztosít pályázatok és adományok révén eszközöket a rendezvényeik lebonyolításához.

Az „Iskoláért, a jövő polgárért” Alapítvány a városunkban tanuló diákok tehetség gondozásáért tevékenykedik.

A Magyar Vöröskereszt I. Tótkomlósi Alapszervezete munkatervének programja tartalmazza a szociális segítségnyújtást és a fiatalok egészségnevelését. Ennek érdekében támogatják a rászoruló családokat, gyerekeket, időseket. Taglétszáma évek óta 30 és 40 fő mögött mozog.

A Nagycsaládosok Tótkomlósi Egyesülete az elmúlt 2 évben 38 család és 154 gyermek részére nyújt segítséget. Nemzeti Együttműködési Alaptól működésre kaptak támogatást, szakmai kirándulást. 2016-ban szakmai kiránduláson vettek részt, 2016 nyarán 45 fő gyermekkel a Szeged Mesebárka Programot látogatták meg. Szintén 2016-ban 55 fővel Kiskunmajsára szervezetek kirándulást. A Magyar Élelmiszerbank Egyesület támogatásával a Nagycsaládosok Egyesülete Hódmezővásárhelyről a Tesco áruházból pékárut, kenyeret, zöldséget kap, melyet heti rendszerességgel, vasárnaponként oszt ki a tótkomlósi nagycsaládosok részére. Az Egyesület az évszaknak megfelelő időpontban „használ ruha cserét, börzét” tart. Minden évben megünneplik a Gyermeknapot és a Karácsonyt. A Ligeti főzőversenyen 100 fővel szoktak részt venni.

III. A nők esélyegyenlősége

1. Munkanélküli nők magas száma	}	Folyamatban, gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása, részmunkaidő, rugalmas munkaidő biztosítása.
2. Gyermekvállalás ösztönzése		

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/ felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntarthatósága érdekében a módosított határidő
1	Munkanélküli nők magas száma	A munkanélküli nők, valamint a "visszatérő" nők munkába állásának segítése, képzéseken, előadásokon való részvétel	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	Foglalkoztatási osztály, önkormányzat, egyéb foglalkoztatók	2017. 06. 30.	Képzéseken, programokon, előadásokon való részvétel biztosítása, családi barát munkahelyek biztosítása	hatósági szerződések	2018.06.30.

2	Gyermek-vállalás ösztönzése	Gyermekeklétszám növekedése, önkormányzati támogatások kialakítása, részmunkaidős foglalkoztatás, rugalmas munkaidő	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	Foglalkoztatási osztály, önkormányzat, egyéb foglalkoztatók	2017. 06. 30	Helyi rendeletek felülvizsgálata, megállapodások megkötése, támogatások biztosítása	Helyi rendeletek megalkotása, megállapodások megkötése	2018.06.30.
---	-----------------------------	---	--	---	--------------	---	--	-------------

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége témakörében is és ebben a fejezetben is megemlítenő probléma az alternatív gyermekfelügyeleti formák (családi napközi, házi gyermekfelügyelet) hiánya a településen. Jelentős számú munkaerőt foglalkoztat 3 műszakos munkarendben Orosháza és Makó városa, köztük nagyon sok anyát, illetve szülőt. A több műszakos és folyamatos munkarend mellett komoly gondot jelenthet a gyermekek elhelyezése, felügyeletének megoldása. Hasonlóan sok szülő számára nagy gondot jelenthet a beteg gyermek elhelyezése. Mindezek ellenére a gyermekek szüleitől nem érkezett jelzés arra vonatkozóan, hogy a bölcsőde és óvodáink 06:00 és 17:00 óra közti nyitva tartása nem felelne meg. Az intézményeink azt tapasztalják, hogy 17:00-ig a szülők meg tudják oldani a gyermekek hazavitelét. Az intézmények nyitva tartás megváltoztatásával kapcsolatban szülői igényről nem tudunk.

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Ahogy a táblázatokból is jól megfigyelhető a nők foglalkoztatottsága növekvő tendenciát mutat, valamint a nemek munkanélküliségét tekintve az elmúlt években kisebb eltérés tapasztalható.

Az elmúlt években a közfoglalkoztatási programokba is egyre több női dolgozót sikerült bevonni.

Közfoglalkoztatásban dolgozók száma – Tótkomlós

Év	Foglalkoztatottak	
	férfiak	nők
2011	18	25
2012	39	29
2013	54	62
2014	78	76
2015	101	104
2016	120	147
2017	68	64

A foglalkoztatási osztály által megszervezett képzési programokba a nők részvétele az elmúlt két évben növekedett, elősegítve ezzel is a munkaerőpiacra való visszajutást.

A közfoglalkoztatás keretén belül az idei évben a nők részére szövő tanfolyamot indítottak. Szakmai vizsgát 2017. augusztus 31-éig kell tenniük.

Nők részvétele a foglalkozást segítő képzési programokban – Tótkomlós

Év	Foglalk. segítő programok száma	Képzési programok száma	Résztvevők száma	Résztvevő nők száma
2014	2	2	27	15
2015	1	1	12	12
2016	2	2	13	8
2017	1	1	14	13

Tótkomlós Város Önkormányzata az Új Széchenyi Terv Dél-alföldi Operatív Program keretén belül DAOP-4.1.3/b-11-2012-0007 „Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények infrastruktúrális fejlesztése és kapacitásának bővítése” tárgyú pályázati felhíváson támogatásba részesült.

A projekt célja egy 4 csoportszobás, 40 férőhelyes új bölcsőde létesítése saját főzőkonyhával. A projekt közvetlen célcsoportja az intézményben ellátott gyermekek köre, valamint a kistérségben élő kisgyermekes családok. Közvetlen cél továbbá a kapacitásnövelés eredményeként megvalósítandó humánerőforrás-fejlesztés 2 új munkahely megteremtésével.

A projekt energiatakarékos berendezésekkel (napkollektorok), 8 férőhelyes bővítéssel, akadálymentesítéssel, új főzőkonyha, diétás konyha, sószoza kialakításával valósult meg. A megfelelő bölcsődei igényeket kielégítendően került sor egy tejkonyha és egy, az étel érzékeny kisgyermekesek részére előállító diétáskonyha kialakítására is.

Az intézmény működése lehetővé teszi, hogy mindkét szülő már a gyermek születését követően kis idővel ismét munkába állhasson, ezzel is hozzájárulva a szociális helyzetük javításához. A családok nagy számban veszik igénybe a bölcsődei nevelést. Településünkön az önkormányzat fenntartásában működő bölcsőde 40 férőhellyel biztosítja a három év alatti gyermekek napközbeni ellátását.

Tótkomlóson a nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, hogy a gyermekek napközbeni ellátása biztosított.

A településen egyre több intézményben biztosítják a rugalmas munkaidőt. A hivatalvezetés figyelembe vette a lakóhelyük és a munkahelyük közötti buszjárat menetrendjét és ehhez alakította ki munkaidejüket, ezzel is segítve őket. A helyi Jankó János Általános Iskola és Gimnázium, valamint Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda intézményvezetői is az órarend meghatározásánál – lehetőségeikhez mérten - figyelembe veszik vidéki, illetve a kisgyermekes anyák kéréseit, buszjárait.

A Tótkomlósi Evangélikus Szeretetszolgálat a kisgyermekes anyák részére Baba-mama Kört működtet. A Baba-mama Kör a kisgyermekesek részére különféle programok keretén belül játszóházat biztosít, közben az édesanyák a gyermekneveléssel kapcsolatos problémáikat, gondjaikat megbeszélik, nevelési, pszichológiai problémáik megoldásában igény szerint szakmai segítséget kapnak. A találkozások alkalmával játék és gyermekruházzati cikkek gazdát cserélnek, ezzel is segítve a nehéz helyzetben lévő családokat.

A Védőnői Szolgálatnak köszönhető, hogy a tótkomlósi nőknek biztosított helyben a méhnyak szűrés vizsgálat. Az egészséges életmód kialakításában fontos szerepe van a megelőzésnek, a tótkomlósi nők számára az egyik leggyakoribb betegség megelőző szűrését helyben lebonyolítja a védőnői szolgálat ezzel is biztosítva a nők egészséges életvitelét, a nehéz anyagi helyzetben lévő nők részére is elérhetővé teszi a megelőző szűrő vizsgálatot, megkíméli őket az utazás költségeitől.

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1. Az idős lakosság magas aránya	} Folyamatban, lakásvásárlás támogatása, idős emberek programokba történő bevonása
2. Elmagányosodás	

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntarthatósága érdekében a módosított határidő
1	Idős lakosság magas aránya	A település elöregedésének lassítása, visszaszorítása, helyi rendeletek áttekintése, lakásvásárlás támogatása	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	önkormányzat, egyéb foglalkoztatók, foglalkoztatási osztály	2017. 06. 30	Lakáscélú helyi támogatásban részesültek számának növekedése	Lakáscélú helyi támogatás megállapításáról szóló irat	2018.06.30.
2	Elmagányosodás	Programszervezés, tájékoztatás, az idős emberek programokba történő bevonása	Megvalósult, Folyamatos fenntartás szükséges	önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek	2017. 06. 30.	Programok száma, programon részt vettek száma	Plakátok, ingyenes városi rendezvények biztosítása	2018.06.30.

Állandó lakosság korcsoportos bontása – Tótkomlós

Év	0-14 éves		0-18 éves		19-60 éves		61-100 éves	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2015	395	381	537	527	1827	1714	600	908
2016	396	365	542	503	1935	1822	618	922
2017. január 1.	399	362	541	493	1748	1679	623	915

Az állandó lakosság korcsoportos bontás táblázatából is jól kivehető, hogy az elöregedés jellemzi településünket. A 0-14 éves korcsoport és a 61-100 éves korcsoportot összehasonlítva településünk jelentős része idős, a település megújulásának elengedhetetlen feladata, olyan intézkedések bevezetése, melyek a fiatalokat településünkön tartják.

Mindezekre figyelemmel Tótkomlós Város Önkormányzata megalkotta rendeletét a lakáscélú helyi támogatásokról. A rendelet célja, hogy a város népességmegtartó erejének növelése érdekében segítse az arra rászoruló családok, személyek lakásigényének kielégítését.

A rendelet alapján lakóház építéséhez, új, vagy használt lakás vásárlásához, vehető igénybe lakáscélú helyi támogatás.

A rendelet alapján méltányolható lakásigénye kielégítése céljából a lakás építéséhez, vásárlásához, az a rászorult nagykorú, valamint a 16. életévét betöltött állami, vagy intézeti nevelt kiskorú vehet igénybe támogatást, akinek magának, házastársának, élettársának és kiskorú gyermekének, együttköltöző családtagjainak lakástulajdona, állandó használati joga, telekvásárlás esetén pedig építési telektulajdona nincs. Támogatást vehet igénybe az a rászorult is, akinek magának, házastársának, élettársának, kiskorú gyermekének vagy más együttköltöző családtagjának legfeljebb olyan lakás 50 % tulajdoni hányada van, amelyet tulajdonközösség megszüntetése, vagy öröklés útján szerzett és a lakásban a tulajdonostársak valamelyike lakik és ezért bérleti díjat nem fizet, továbbá a tulajdonában lévő lakás lebontását a települési önkormányzat jegyzője elrendelte, vagy engedélyezte.

Új vagy használt lakás vásárlásához, új lakás építéséhez a képviselő-testület a jogosult kérelme alapján legfeljebb 500.000 Ft kamatmentes kölcsönt, vagy legfeljebb 300.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt.

Lakáscélú helyi támogatás 2014 – 2016-ban – Tótkomlós

Év	Támogatási esetek	Vissza nem térítendő támogatási összege
2014.	10 fő	1.050.000,- Ft
2015.	11 fő	1.200.000,- Ft
2016.	11 fő	1.070.000,- Ft

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzübeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 5/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete szerint:

„Lakhatási támogatás

9.§

(1) A lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A Képviselő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzüintézeti kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakhatási támogatást nyújt.

(2) A lakhatási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

(3) Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

(4) A lakhatási támogatás tekintetében fogyasztási egység a háztartás tagjainak a háztartáson belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

- a) a háztartás első nagykorú tagjának arányszáma 1,0,
- b) a háztartás második nagykorú tagjának arányszáma 0,9,
- c) a háztartás minden további nagykorú tagjának arányszáma 0,8,
- d) a háztartás első és második kiskorú tagjának arányszáma személyenként 0,8,
- e) a háztartás minden további kiskorú tagjának arányszáma tagonként 0,7.

(5) Ha a háztartás

a) (4) bekezdés a)-c) pontja szerinti tagja magasabb összegű családi pótlékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül, vagy

b) (4) bekezdés d) vagy e) pontja szerinti tagjára tekintettel magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak,

a rá tekintettel figyelembe vett arányszám 0,2-del növekszik.

(6) Ha a háztartásban gyermeket egyedülállóként nevelő szülő - ideértve a gyámot és a nevelőszülöt - él, a rá tekintettel figyelembe vett arányszám 0,2-del növekszik.

(7) A lakhatási támogatás esetében a lakásfenntartás elismert havi költsége az elismert lakásnagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata. Az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség összege 450 Forint.

(8) lakhatási támogatás esetében elismert lakásnagyság

a) ha a háztartásban egy személy lakik 35 nm,

b) ha a háztartásban két személy lakik 45 nm,

c) ha a háztartásban három személy lakik 55 nm,

d) ha a háztartásban négy személy lakik 65 nm,

e) ha négy személynél több lakik a háztartásban, a **d) pontban** megjelölt lakásnagyság és minden további személy után 5-5 nm,

de legfeljebb a jogosult által lakott lakás nagysága.

(9) A lakhatási támogatás egy hónapra jutó összege

a) a lakásfenntartás elismert havi költségének 30%-a, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50%-át,

b) a lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének (a továbbiakban: TM) szorzata, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem az **a) pont** szerinti mértéket meghaladja,

de nem lehet kevesebb, mint 2500 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni.

(10) A (9) bekezdés b) pontja szerinti TM kiszámítása a következő módon történik:

$J - 0,5 \text{ NYM}$

$$TM = 0,3 - \frac{\text{NYM}}{\text{NYM}} \times 0,15,$$

ahol a J a jogosult háztartásában egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelmet, az NYM pedig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét jelöli. A TM-et századra kerekítve kell meghatározni.

(11) A lakhatási támogatás iránti kérelmet a rendelet *1. melléklete* szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelmezőnek a kérelemhez jövedelemigazolást kell csatolnia, valamint vagyonnyilatkozatot kell tennie. A kérelmet 21 napon belül kell elbírálni. A lakhatási támogatás iránti újabb kérelem leghamarabb a korábban megállapított jogosultság lejártát követő hónapban nyújtható be ismét.

(12) A lakhatási támogatást hat hónapra kell megállapítani. A kérelmezőt a lakhatási támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg.

(13) Lakhatási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(14) A (13) bekezdés alkalmazásában külön lakásnak kell tekinteni a társbérletet, az albérletet és a jogerős bírói határozattal megsztott lakás lakrészeit.

(15) Azon személy részére, akinél előrefizetős gáz-vagy áramszolgáltatást mérő készülék működik, a lakhatási támogatás részben vagy egészben a készülék működtetését lehetővé tevő eszköz (kódhordozó) formájában is nyújtható, ideértve a készülék feltöltésének elektronikus úton, a fogyasztó javára történő teljesítését is.

Gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás

13. §

(1) Gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás állapítható meg kérelemre annak az Szt. szerinti alanyi vagy normatív közgyógyellátásra nem jogosult személynek, akinek családjában az egy főre jutó havi

nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetében annak 250 %-át ugyanakkor az igazolt havi rendszeres gyógyszer-költsége eléri, vagy meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25 %-át.

(2) A havi rendszeres gyógyszer szükségletet a kérelmező kérésére a háziorvos igazolja. A havi rendszeres gyógyszer szükséglet keretében kizárólag a kérelmező személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges, társadalombiztosítási támogatásba befogadott, illetve a társadalombiztosítás által nem támogatott vény nélkül is kiadható, azonos hatóanyag tartalmú legolcsóbb, elérhető gyógyszer és gyógyászati segédeszköz igazolható.

(3) A háziorvos igazolása alapján a havi rendszeres gyógyszer szükséglet térítési díjának igazolását a kérelmezőnek kell kérnie gyógyszerészétől.

(4) Ha a kérelmező az (1) bekezdésben foglalt együttes feltételeknek megfelel, részére hat hónapra gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatásra való jogosultságot kell megállapítani. A támogatás mértéke a háziorvos által igazolt havi rendszeres gyógyszer szükséglet gyógyszerész által igazolt térítési díjának 75%-a, de legfeljebb havi 6.000 Forint.

(5) A gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás iránti kérelmet a rendelet 3. melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelemhez csatolni kell jövedelemigazolást, valamint a gyógyszerész által a havi rendszeres gyógyszer szükséglet térítési díjáról kiállított igazolást. A gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás iránti újabb kérelem leghamarabb a korábban megállapított jogosultság lejártát követő hónapban nyújtható be. A kérelmezőt a gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg.

(6) A kérelmezőnek kérelme benyújtásával egyidejűleg az alanyi, illetve a normatív közgyógyellátásra irányuló kérelmének elutasításáról szóló, jogerős határozatát a kérelmet elbíráló szerv felé be kell mutatnia.

(7) A gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatásra jogosult köteles a részére megállapított és kifizetett havi támogatás felhasználását havonta, a nevére kiállított eredeti számla bemutatásával igazolni. Amennyiben a jogosult e kötelezettségét két egymást követő jogosultsági hónapra vonatkozóan nem teljesíti, a részére megállapított gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatásra való jogosultságot és a támogatás folyósítását a számlával nem igazolt támogatás kifizetése hónapjának első napjától meg kell szüntetni és a kifizetett, de számlával nem igazolt támogatás összegét vissza kell téríteni.

Adósságkezelési szolgáltatás

14. §

(1) A Képviselő-testület a szociálisan rászorult személyek részére adósságterheik enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából e rendeletben foglalt feltételekkel adósságkezelési szolgáltatást nyújt.

(2) Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll. Az adósságcsökkentési támogatást az adósságkövetelés jogosultjának kell folyósítani.

(1) Az adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet a rendelet 4. melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelmet 21 napon belül kell elbírálni.

(4) Az adósságkezelési szolgáltatás iránti kérelemnek tartalmaznia kell a támogatást kérő nyilatkozatát

- a) a lakásban tartózkodásának jogcíméről,
- b) a kérelmezővel közös háztartásban élők számáról,
- c) azon adósságának jogcíméről és összegéről, amelynek kezelését kéri,
- d) arról, hogy vállalja az adósságkezelési programba bevont adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését,
- e) arról, hogy vállalja az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt,

f) arról, hogy amennyiben részére készüléket biztosítanak, vállalja a készülék legalább egyéves időtartamban történő rendeltetésszerű használatát.

(5) Az adósságkezelési szolgáltatás iránti kérelemhez csatolni kell

a) a háztartás tagjainak jövedelméről tett nyilatkozatot,

b) a hitelező által kiállított iratot az adósság jogcíméről és összegéről, vagy a közszolgáltatás kikapcsolásának tényéről,

c) az adósságkezelési tanácsadó javaslatát a kérelmező adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonására.

(6) Amennyiben az adósnak több adóssága van és az adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonás kritériumai legalább az egyik adósságtípus vonatkozásában fennállnak, bármelyik, e rendelet szerint kezelhető adósságtípusba tartozó adósság kezelhető.

(7) Az éves elszámoló számla meg nem fizetéséből származó hátralék tizenkét havi elmaradásnak minősül.

(8) Ha az adós egyidejűleg többféle adósság kezelését kéri, akkor az adósságcsökkentési támogatást a kezelt adósságok arányának figyelembevételével kell meghatározni. Ekkor arról is rendelkezni kell, hogy a támogatást mely típusú adósságok csökkentéséhez és milyen összegben nyújtják.

(9) Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy nem kötelezhető azon adósságtípusba tartozó adósság visszafizetésére, amelyhez kapcsolódóan adósságcsökkentési támogatásban nem részesül.

(10) Az adósságcsökkentési támogatásban részesülő személy az adósságcsökkentési támogatásról szóló jogerős határozat birtokában a hitelezővel szerződést köt a tartozása megfizetéséről.

(11) Az adósságkezelési tanácsadás keretében a tanácsadó

a) tájékoztatja az adóst az adósságkezelés formáiról, feltételeiről,

b) az adós hozzájárulásával megvizsgálja az adós háztartásának gazdálkodását, fizetési kapacitását és készségét, és ennek alapján javaslatot tesz az adósságkezelési szolgáltatásba történő bevonásra,

c) az adósság rendezésének feltételeiről az adóssal írásos megállapodást (a továbbiakban: adósságkezelési megállapodás) köt,

d) az adósságkezelés időtartama alatt az adóssal kapcsolatot tart és legalább havonta egy személyes találkozás útján folyamatosan figyelemmel kíséri az adósságkezelési megállapodásban foglaltak betartását,

e) szükség esetén kezdeményezi az adósságcsökkentési támogatásra vonatkozó döntés módosítását.

(12) Az adósságkezelési szolgáltatás időtartama alatt az adós együttműködik a tanácsadóval. Az együttműködés során az adós köteles

a) hozzájárulni az adósságára vonatkozó adatok és információk tanácsadó általi megismeréséhez és nyilvántartásához,

b) aktívan közreműködni az adósságkezelési megállapodás kidolgozásában,

c) havonta legalább egy alkalommal a tanácsadóval személyesen találkozni és tájékoztatni az adósságkezelési megállapodásban foglaltak végrehajtásáról.

(13) A megállapított adósságcsökkentési támogatásnak a követelés jogosultja részére történő folyósításáról a jegyző gondoskodik.

(14) Ha az adósságcsökkentési támogatásban részesülő személy lakcíme a támogatás folyósításának időtartama alatt a jegyző illetékességét érintően megváltozik vagy a jogosult meghal, a változás, illetve a haláleset hónapjára járó támogatást teljes összegben folyósítani kell, de a támogatás további folyósítását meg kell szüntetni.

(15) Az adósságcsökkentési támogatás tovább nem folyósítható, és a kifizetett összeget vissza kell téríteni, ha a jogosult

a) az adósságkezelési tanácsadást nem veszi igénybe, vagy

b) az általa vállalt adósságtörlesztés három havi részletét nem teljesíti, illetőleg

c) az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt a lakásfenntartási kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségének három hónapig nem tesz eleget.

(16) Az adósságcsökkentési támogatás (14) bekezdésben foglaltak szerinti megszüntetésétől számított 48 hónapon belül ismételten nem állapítható meg.”

A szociálisan rászoruló alacsony jövedelemmel rendelkező, mélyszegénységben élők, nagycsaládosok, egyedül élők, gyermekeiket egyedül nevelő szülők, rokkant nyugdíjasok, idősök, nyugdíjasok a lakhatási költségek mérséklésre támogatási kérelmet nyújthatnak be az önkormányzathoz. 2015-ben 243 segélyezett összesen 5.858.000,- Ft összegű támogatásban részesült. 2016-ban 291 segélyezett összesen 12.325.690,- Ft összegű támogatásban részesült. 2017. május hónapig 257 segélyezett összesen 5.245.225,- Ft összegű támogatásban részesült.

Azon tótkomlói személyek részére, akik energia szolgáltatóknál tartozást halmoztak fel, adósságterheik enyhítésére és lakhatási feltételeik megőrzésére, körülményeik javítására az önkormányzat adósságkezelési szolgáltatást nyújt. 2015-ben 7 segélyezett összesen 596.300,- Ft összegben, 2016-ban 4 segélyezett összesen 190.960,- Ft összegben, 2017. május hónapig 3 segélyezett összesen 74.595,- Ft összegben részesült adósságkezelési szolgáltatásban.

Gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatást leginkább egyedül élő nyugdíjasok veszik igénybe, betegsükből adódóan rendszeres gyógyszerkiadásuk mérséklésére. 2015-ben 8 segélyezett összesen 180.000,- Ft összegben, 2016-ban 14 segélyezett összesen 544.800,- Ft összegben, 2017. május hónapig 8 segélyezett összesen 165.600,- Ft összegben részesült.

A Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ tagintézménye: az Idősek Klubja.

Személyes gondoskodás körébe tartozó alapszolgáltatás. Az engedélyezett férőhelyszám: 30. Az idősök nappali ellátásában 4 fő közalkalmazottként, (1 fő klubvezető, 1 fő szociális gondozó, 1 fő takarítónő, 1 fő rehabilitációs munkakörben takarító) és 2 fő közfoglalkoztatott látja el a feladatot.

Az intézményben a magukat részben ellátni tudó és segítségre szoruló idősök tartózkodnak. Biztosított részükre az étkezés, foglalkoztatás, egészségügyi ellátás, kulturális programok. A nappali ellátás keretében lehetőség van: közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, ruházat tisztítására, meleg étel elfogyasztására, ügyintézésre, háztartási segítségnyújtásra.

Egyre több az olyan ellátott, aki elesett állapotban kerül be. A gondozás, fürdetés, mosás minden napi tevékenység. Az előző évhez hasonlóan a jeles ünnepek megtartásra kerültek, a névnapjukat ünneplőket felköszöntötték. Többször van közös sütés, főzés bográcsolás, fánk sütés, lángos sütés, szalonnasütés melyek jó hangulatban telnek, időnként vendégeket is meghívunk.

Továbbra sem kell fizetniük az ellátottaknak a napközbeni tartózkodásért, csak az ott étkezést kérőknek kell az étkezési térítési díjat megfizetni. Az étkeztetésre és a házi segítségnyújtásra vonatkozóan a Top 4.2.1. „szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése” című pályázat támogatásban részesült, amivel teljes körű eszközfejlesztést sikerül megvalósítani egy gépjármű beszerzéssel együtt.

Idősek Klubja – Tótkomlós

Év	Igénybe vevők száma
2012 évben	30
2013 évben	31
2014 évben	32
2015 évben	32
2016 évben	32

A Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ biztosítja azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezést, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Kötelező ingyen biztosítani az egyszeri meleg ebédet annak, akinek nincs jövedelme. 2013-ban 5 főnek, 2014-ben 2 főnek, 2015-ben 5 főnek, 2016-ban 5 főnek biztosítottuk az étkezést térítésmentesen. Az étel a napközi konyhájáról, hőtárolós edényekben van átszállítva a telephelyre, ahol ebédhordókba történik az adagokat. Jelenleg összesen 104 személy veszi igénybe a szolgáltatást, persze nem mindenki a hét minden napján, így az átlagos napi étkező 82 fő.

Étkeztetés - Tótkomlós

Év	Igénybe vevők száma
2012	137
2013	154
2014	137
2015	140
2016	146

Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ: Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtást 6 fő gondozónő és 1 fő közfoglalkoztatott végzi. Ebből 4 fő rendelkezik a megfelelő szakképesítéssel, két főnek várhatóan szeptemberben lesz szakirányú végzettsége, de a szociális segítséghez nem szükséges a szakirányú képzettség. A két dolgozó önköltségén végzi az iskolát. A házi segítségnyújtás az elmúlt években több törvényi változáson ment át. 2016-ban kettévált a szociális segítség és a személyes gondozás. A 2017-es évben az állami finanszírozás is változott. Illetve új szolgáltatási elemek léptek be az ellátásba. Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy a szociális segítséget is magába foglaló személyi gondozást biztosít. Tartalma különösen: az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, háztartási tevékenységekben való közreműködés. A gondozónő feladata a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás, szükség esetén bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése. A személyi gondozásba ellátható személyek száma 54 fő.

Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ: Idősek Háza

Ápolást, gondozást nyújtó, a személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátás. 1 fő vezetőgondozó, 5 fő gondozónő, 2 fő takarítónő és egy közfoglalkoztatott takarító látja el a feladatot.

Az engedélyezett férőhelyszám 20 fő. Jelenleg is és évek óta 100 %-os a kihasználtsága. Az intézménybe való bekerülés feltétele továbbra is maradt a gondozási szükséglet vizsgálata, vagyis csak az jogosult idősothtoni ellátásra, aki a miniszteri rendeletben meghatározott gondozási szükséglettel rendelkezik. Gondozási szükséglet hiányában az együtt élő házastársa, élettársa, testvére, és fogyatékos közeli

hozzátartozója, a férőhelyszám 15 %-áig, de ebben az esetben a szolgáltatói önköltséggel azonos mértékű térítési díjat kell megfizetnie. A vizsgálatot az intézményvezető végzi el az előgondozás alkalmával, illetve az általa ezzel a feladattal megbízott vezető ápoló.

A haldokló betegek ellátása szakképzettséget igényel. 2016 júniusában az intézményvezető és a vezetőápoló részt vett Hódmezővásárhelyen egy „hospice” alaptanfolyamon. A hospice a haldokló betegek ellátása.

A soron kívüli igényekről a döntést az intézményvezető hozza meg a vezető ápoló és a mentálhigiénés munkatárssal egyeztetve. Az esetek 90 %-ánál közvetlenül a kórházból kerültek ide az ellátottak, mert állandó felügyeletet igényeltek, és a hozzátartozók ezt nem tudták biztosítani.

A lakók egészségügyi ellátás a háziorvossal szorosan együttműködve történik. A háziorvos utasításai alapján, vele szorosan együttműködve végzi a munkáját a vezető ápolói feladatokkal megbízott kolléganő. Munkaköréhez tartozik a lakók gyógyszereinek, gyógyászati segédeszközeinek felírása, annak beszerzése, valamint a gyógyszeradagolás felügyelete, a kötelezően biztosított és az eseti gyógyszerek nyomon követése, olcsóbb készítményekkel való helyettesítése. A jogszabálynak megfelelően működik az Idősek Házában az Érdek-képviselői Fórum.

Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ: Tanyagondnok

Személyes gondoskodás körébe tartozó alapszolgáltatás. A szolgáltatás 2005 óta működik Tótkomlóson. A tanyagondnok segítséget nyújt: az étkeztetésben, ellátottak szállításában, alapszolgáltatásokhoz való hozzájutásban, bevásárlásban, tanyasi gyerekek igény szerinti iskolába szállításában, ellátottak higiénés körülményeinek megtartásában, önkormányzati információk tanyasi lakosokhoz történő eljuttatásában, tanyasi lakosok háztartási munkájában való besegítésben. A külterületi lakosok száma 2017. január 1-én 127 fő. A szolgáltatást 14 fő veszi igénybe rendszeresen. Az elmagányosodást megelőzve a tanyagondnok tájékoztatja az ellátottakat a mindennapi eseményekről és lehetőségekről. Városi rendezvényekre szállítják igény szerint a gondozottakat.

Tanyagondnoki ellátás - Tótkomlós

Év	Igénybe vevők száma
2012 évben	15
2013 évben	16
2014 évben	16
2015 évben	16
2016 évben	14

Az elmúlt két évben az önkormányzat évente három alkalommal melegétel osztást tartott a helyi lakosság részére. Akik az ételosztáson egészségi állapotuk miatt nem tudtak megjelenni, azon személyek részére a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ dolgozói közreműködésével jutott el az étel. Egy-egy ételosztás alkalmával négy-ötszáz személy részére biztosított az önkormányzat melegételt.

Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat: Idősek klubja

Étkeztetés:

A Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat Idősek Klubjában étkezők száma 2015-ben 76 fő, 2016-ban 73 fő, az idei évben 95 fő. Napi egyszeri meleg étkeztetést biztosítanak, azok részére, akik önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek ezt biztosítani.

Házi segítségnyújtás keretében az idős segítséget igénylő személyeket a gondozónő otthonában felkeresi és a gondozási feladatokat elvégzi, házi segítségnyújtásban részesülők száma 2015-ben 66 fő, 2016-ban 58 fő, az idei évben 57 fő.

Nappali ellátást biztosít az Evangélikus Szeretetszolgálat a szolgáltatás keretében a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, higiéniai szükségletek kielégítésére, valamint a szabadidős tevékenységekre.

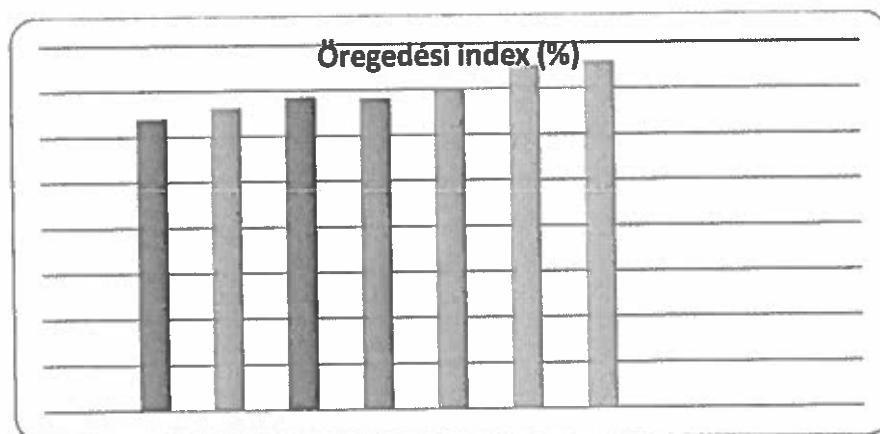
Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálat: Szeretetotthon

Bentlakásos idős ellátás

A városban az évszázados múltra visszatekintő evangélikus egyházközség, 1993 őszén az akkori lelkészével és presbitériumával úgy gondolta, hogy mivel a fiatalok egyre nagyobb számban vándorolnak el a városból, egyre több lesz a magukra maradt idősök száma is, így szükség van egy idősök ápolására-gondozására szakosodott intézmény létrehozására. A szeretetotthon célja tehát, hogy evangélikus egyházi intézményhez méltóan, a naponkénti gondoskodás magas szintű megvalósításán keresztül, Isten szeretetének közvetítőiként élni, és szolgálni a rászoruló idős embertársaink között. Az évek során mind a lakók, mind a dolgozók létszáma emelkedett, jelenleg 52 fő elhelyezésére van lehetőség. A szeretetotthon ellátásai elsősorban a fizikai, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a lelki gondozás területein nyilvánulnak meg. Az intézmény lakókat az ország egész területéről, de elsősorban Tótkomlós és vonzáskörzetéből fogad, etnikai és vallási hovatartozásra való tekintet nélkül. A bentlakásos ellátottak száma 2015-ben 51 fő volt, 2016-ban 50 fő volt, az idei évben 50 fő.

64 évnél idősebb népesség és a nappali ellátásban részesülő időskorúak száma - Tótkomlós

Év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma
2011	1493	62
2012	1492	64
2013	1480	65
2014	1503	67
2015	1508	68
2016	1540	71
2017	1538	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az öregedési index megmutatja, hogy Tótkomlós település népességére mi a jellemző. Tekintettel arra, hogy 100 feletti az index mutatója sajnos túlsúlyban vannak a 65 év feletti lakosok, vagyis idősödő a népességszerkezet és a település elöregedő.

Az idősök részére a programok szervezésében aktívan részt vesznek civil szervezeteink, egyesületeink (pl. Tótkomlós Turizmusért Egyesület, a Tótkomlói Hagyományőrzők és a Száraz-ér egyesület), valamint a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség és a helyi Nyugdíjas Klub.

Az idősök esélyegyenlősége érdekében a Tótkomlóson működő Városi Nyugdíjas Klub nagyon sokat tesz. A Városi Nyugdíjas Klub létszáma folyamatosan emelkedik, ezzel is igazolva a Klub népszerűségét. Számos programot biztosít az idősök számára, hogy az időskor tartalmasan, méltóságteljesen és barátok közt teljen el.

A Városi Nyugdíjas Klub Tótkomlós taglétszám alakulása

Év	Klubtagok létszáma
2011	109
2012	114
2013	120
2014	131
2015	142
2016	152
2017	169

A Városi Nyugdíjas Klub programjaival az idősök részére kirándulásokat szervez, a közeli települések nyugdíjas klubjaival közös rendezvényeket tartanak. A városi rendezvényeken aktívan szerepelnek, segítenek a rendezvények megszervezésében, lebonyolításában. A Városi Gyermeknapon hagyományosan a gyermekek részére palacsintát sütnek. Az életmód javítása érdekében nemcsak busz kirándulásokat, hanem gyalogtúrákat, kerékpártúrákat is szerveznek. Számos kulturális programot tekintenek meg, például színházi estékre, koncertekre utaznak. A civil szervezetek közül az egyik legaktívabban működő, magas létszámú klub Tótkomlóson. Saját rendezvényük a Nyugdíjas Farsang, Az Idősök Világnapja keretén belül - mindenki Névnepje, teaest és a nyugdíjas Karácsony.

Tótkomlóson az idős lakosok részére jelzőrendszeres házi segítségnyújtás vehető igénybe. Mely abból áll, hogy a lakosnál elhelyezésre kerül egy fix és egy nyakba akasztható jelzőberendezés, melynek segítségével, egy gomb megnyomásával rosszullét, elesés, támadás esetén segítséget tud hívni az idős ember.

IV. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1. Infokommunikációs akadálymentesítés	} Pályázatok figyelése folyamatos
Adatgyűjtés folyamatban
2. Adathiány a fogyatékkal élők számáról	

	A	B	C	D	E	F	G	H
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósulása/felülvizsgálat eredménye	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósulását igazoló dokumentumok	Az intézkedés folyamatos fenntarthatósága érdekében a módosított határidő
1	Infokommunikációs akadálymentesítés	Az infokommunikációs eszközök kiépítése, infokommunikációs akadálymentesítés bővítése	Részben valósult meg (pályázati forrás hiánya miatt)	Önkormányzat	2017. 06. 30.	Benyújtott és sikeres pályázatok száma, megvalósult infokommunikációs akadálymentesítés	Sikeres pályázatok megvalósulásával biztosított akadálymentesítést összesítő táblázat, fotók	2018.06.30.
2	Adathiány a fogyatékkal élők számára	Rendelkezzünk feldolgozható adatokkal, kapcsolatfelvétel érdekében érdekképviselői szervekkel, hivatalokkal a megfelelő adatokkal való rendelkezéshez	Megvalósulása nem történt meg (humán erőforrás hiánya miatt)	Önkormányzat, Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ, civil szervezetek	2017. 06. 30.	Kapcsolatfelvétellel származó adatok száma, adatbázis létrehozása, kezelése	A helyi nevelési/oktatási intézményeinkkel, valamint a helyi bentlakásos intézményekkel történt kapcsolatfelvétellel származó adatok	2018.06.30.

Az infokommunikációs akadálymentesítés városunkban bővült. Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlós, Fő út 2. szám alatti házi, gyermekorvosi rendelőben, az Erzsébet u. 3. szám alatti önkormányzati óvodában, valamint 2014-től a Tótkomlós, Zámenhoff u. 2/A. szám alatti bölcsődében is rendelkezik infokommunikációs mobil indukciós hurokkal, mely felerősíti a nagyothalló készülékek jeleit, ezzel segítve a nagyothallókat. 2015-ben Tótkomlós Fő út 1. szám alatt kialakításra került a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Kormányablak Osztálya. Öröndetes, hogy az intézményben kialakításra került a vakvezető sáv, és a mozgáskorlátozottak részére külön mosdó helyet kapott.

Tótkomlós Város Önkormányzata biztosítja ügyfelei számára az akadálymentes ügyfélfogadást.

Az „adathiány a fogyatékkal élők számára” intézkedési tervünk megvalósulása még nem történt meg. A nagykorú fogyatékkal élők számának meghatározására városunkban még nincsenek pontos adatok, az adatgyűjtés folyamatban van. Azonban a nevelési, oktatási intézményekben a tartósan beteg, illetve a fogyatékos személyek számára rendelkezünk információval. Az adatgyűjtés alapján megállapítható, hogy az állandó tótkomlói lakóhellyel rendelkező tartósan beteg/fogyatékos személyek száma a nevelési, oktatási intézményekben alacsony.

	Az adott évben állandó tótkomlói lakóhellyel rendelkező tartósan beteg/fogyatékos személyek száma a nevelési oktatási intézményekben					
	Tartósan beteg személyek száma			Fogyatékos személyek száma		
	2015	2016	2017 május	2015	2016	2017 május
Tótkomlói Evangélikus Óvoda	2	1	1	0	0	0
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	2	2	2	0	0	0
Tótkomlói Általános Művelődési Központ Tótkomlós Város Önkormányzati Óvoda	2	2	1	0	2	2
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	11	11	11	19	15	17
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	6	7	7	0	0	0
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	1	1	0	1	1	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek, valamint a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ szerepe is jelentős. Városunkban a Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete aktívan működik.

A Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete által szolgáltatott adatok állnak rendelkezésünkre, melyek nem tartalmazzák a fogyatékosági támogatásban részesülők adatait. A mozgássérültek között szerencsére a gyermekek száma településünkön nem jelentős.

Önkormányzati fenntartású intézményben falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, valamint nappali ellátás a fogyatékkal élők részére biztosított.

A Mozgáskorlátozottak Tótkomlói Egyesülete a fórumon további célként megjelölte a Művelődési Ház és a Könyvtár akadálymentesítését, a járdaszegélyek átjárhatóságát kérte a rokkant kocsival közlekedők részére. A város központjában nehezen megközelíthető a Coop áruház és az OTP. Az OTP-ben a mozgáskorlátozottak ügyintézése nehéz, nem idős barát.

Tótkomlós Város Önkormányzata anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik a lakosság részére és pályázatok útján előteremteni az anyagi fedezetet a város akadálymentesítésére, az élhetőbb, szebb, komfortosabb környezet kialakítására.

A közfoglalkoztatás Közúthálózat Karbantartása Program 2015-2016-ban 10 fő dolgozó bevonásával a település járdáit felújította, szélesítette, járda lapokat cserélt. A járdalapok cseréje 8 utcában megtörtént. (Kossuth, Semmelweis, Szántó, Szokolay, Pozsonyi, Kisfaludy, Tompa, Móricz Zsigmond utcákon). Kátyúzást végzett a Fő úton és a Bartók Béla utcában. Monolit járdaöntést a Békéssámsoni úton, Széchenyi utcában és a Mezőhegyesi úton történt.

A Belterületi Közúthálózat Karbantartása Közfoglalkoztatási Program 2016-2017-ben 10 fővel további utcákon járdák felújítását végezte el. Járdalapok cseréje: Földvári, Kisfaludy, Horváth S., Kereszt, Orgona sor, Diófa utcákon. Monolit járdaöntés: Bocskai, Kossuth, Zamenhoff utcákon. Térkö lerakása a Bajcsy-Zs., Diófa utcákon. Kátyúzás: Tass, Táncsics, Rákóczi, Földvári utcákon. A program végéig az utak feltöltését kohósalakkal, törtbetonnal tervezik: Gajdács, Olajmalmi, Kossuth, Mihályfalva, Zöldmező sor, Széchenyi, Bajza, Bercsényi, Szokolay utcákon.

A Belvízelvezetési Program dolgozói 2015-2016-ban korlátokat készítettek és helyeztek ki (hegesztés, csiszolás, méretre vágás, festés). Kihelyezett korlátok: Dózsa, Földvári, Kisfaludy, Csiky, Bocskai, Árpád, Fő utcákon.

A Belvízelvezetési Programban továbbá az utcákban az átjárókat is felújítják. Felújított átjárók átereszcserével: Földvári, Gajdács, István, Béla Király, Olajmalmi, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás utcákon. Felújított átjárók: Diófa, Fő, Csaba utcákon.

A településen felújított járdák és utak a mozgáskorlátozottak számára is biztonságos közlekedési lehetőséget nyújtanak.

Mindkét nappali ellátásban részesülő intézményünkben vannak fogyatékkal élő személyek. A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását, kedvezményeit jogszabályok írják elő. Azonban, hogy a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, kedvezményekhez hozzáférnek-e, nem áll rendelkezésünkre adat. Mindenesetre az biztos, hogy a kedvezmények igénybevételéhez a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek számára mind az egyház, mind az önkormányzat segítséget nyújt.

A fogyatékkal élők a társadalom tagjai, és meg kell kapniuk a kellő támogatást az oktatás, az egészségügy, a foglalkoztatás és a szociális szolgáltatások hétköznapi struktúráiban.

Az esélyegyenlőség biztosítása folyamatának részeként meg kell adni a kellő segítséget a fogyatékkal élőknek, hogy a társadalom teljes körű tagjaiként élhessenek.

Összegzés

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése az önkormányzatnak hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, gyermekkorú, vagy idős.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak és annak felülvizsgálatának a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések

és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő lakosokat segítő, támogató feladatok tervezése, azok végrehajtása.

Mindezek alapján megfigyelhető, hogy jelentős azoknak az eredményeknek a száma, melyek a HEP IT-ből megvalósultak, illetve megvalósulásuk folyamatban van. Az eredmények egy része pályázati forrásokból valósult meg, ezért szükséges a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, további kiaknázása.

A megvalósult eredmények további fenntartása indokolt és szükséges, ezek feltételeit a lehetőségekhez mérten biztosítani kell. Öröndetes a városi programok ingyenességének fenntartása (Pl.: Nyári zenei esték, Városi Gyermekeknap stb.). Így a nehéz anyagi körülmények között élők is eljutnak olyan rendezvényekre, melyeket nem engedhetnék meg maguknak, ha azokat térítés ellenében lehetne igénybe venni.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének elkötelezettsége a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének biztosítása, valamint az, hogy a HEP-ben kitűzött feladatok megvalósítását folyamatosan teljesítse.

Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

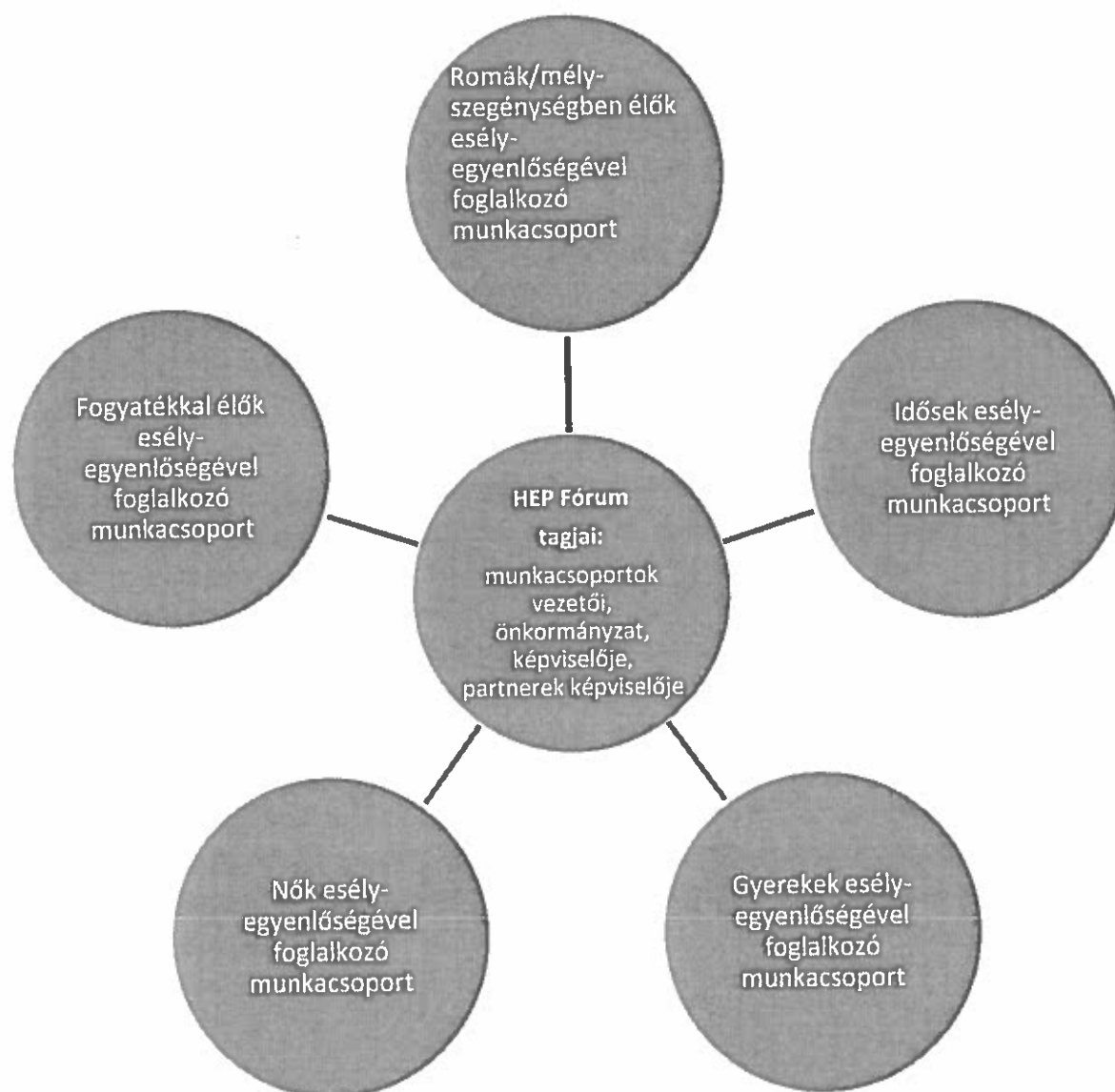
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. A felülvizsgálat elfogadás módja és dátuma
--

- I. Tótkomlós Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról szóló szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.
- II. Ezt követően Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta(határozatszám, dátum) elfogadta.

Dátum:

Aláírások

Aláírások

Aláírások

Aláírások

